БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • №152 (18.030). • 2 июль 1981 йил, пайшанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА

БЕШ ЙИЛЛИККА— ЮКСАК СУРЪАТ

5 миллион 900 минг тонна «оқ олтин» учун

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ДАВР

ИЮЛЬ ойи—ёз чилласи. Чилладалар ёппасига шоналайди, гуллайди, кўсаклайди. Кузда ги босадиган, эртапишар, машина терими боп пахта шу ойетиштирилади, катта хирмонга мустаҳкам замин яратилади, деҳқонлар таъбири билан айтганда, осмонўпар «оқ олтин» хирмонининг тақдири шу ойда ҳал қилинади.

Бу йилги июль ойининг вазифаи ҳар йилгидан ҳам улкан ва мураккаб. Юз берган табиий офатлар оқибатида ўсимлик учун жуда зарур фойдали ҳарорат ўтган йилдагидан анча кам бўлди, ғўзаларнинг ўсиш, ривожланиши 10—13 кун кечикди. Катта майдонларга қайта чигит экилиши аҳволини янада мушкуллаштирди. Айрим жойларда қишлоқ хўжалик зараркунандалари тарқалди, турли касалликлар пайдо бўлди.

Пахтакорларимиз бундай қийинчиликларни кўп кўрганлар, мустаҳкам ирода, сабот-матонат билан ҳаммасини енгганлар, пахтадан юқори ҳосил етиштириб, давлат плани, социалистик мажбуриятларини шараф билан бажарганлар. Съездлар йилининг 5 миллион 900 минг тонна «оқ олтин» хирмонига ҳам мустаҳкам замин яратадилар, бунга ҳамма асослар бор. Гектарлар тўла, кўчатлар сони бўлиши таъминланди. Давлатимиз пахтакорларга катта моддий, техника ёрдами беряпти, минерал ўғитларни ҳар қачонгидан кўп оляпмиз. Сувдан камчил жойимиз йўқ. Энди ҳамма ғўзимизга, фидокорлик билан қиладиган меҳнатимизнинг самарасига боғлиқ. Илғор хўжаликларнинг ғўза парваришидаги ибраси ҳамма жойда кўзланган мақсадга эришиш мумкин валигидан далолат беряпти.

Большевик районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Карл Маркс номли колхоз меҳнаткашлари 14 минг тонна пахта етиштиришга аҳд қилган. Хўжаликда учинчи комплекс ғўза парвариши тугалланди. Ўсимлик шонода шоналаб, чаман-чаман гуллаяпти, тугунчалар ҳосил қиляпти. Правление ва партия ташкилоти июль ойида ҳамма майдонларда уч марта, ўсимликнинг авжи сустроқ майдонларда табақалаб тўрт марта комплекс парвариш ўтказишни режалади. Ишчи кучлари, техника воситалари, ички резервлар шу мақсад йўлига тўла сафарбар этилди. Дала меҳнатчилари орасида онгли интизом, топширилган иш учун масъулият ҳисси кучайтирилган, коммунистлар ғўза парваришида авангардлик ролини ўйнамоқдалар. 55 центнерлик ҳосил учун кураш ҳамманинг жонажон ишига айланган.

Пахтакор районидаги Акмал Икромов номли, Арнасой районидаги Василевский номли, Мирзачўл районидаги «Партия XXIV съезди» совхозларида эса бошқа манзара кўзга ташланади. Маъмурият ва партия ташкилотлари ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш чораларини кўрмаяпти, суғориш, қатор ораларини юмшатиш сифатсиз ўтказиляпти, графиклар бажарилмаяпти. Ўғитлашда сустликка йўл қўйиляпти. Ўсиш, ривожланишдан орқада қолаётган ғўзалар табақалаб парвариш қилинмаяпти. Бундай факт кўпчилик районлар, колхозлар, совхозларда ҳам бор.

Ғўза парвариши кун сайин кучайтирилиши лозим бўлган ҳозирги ғанимат дамларда айрим районларда чопиқ тракторларининг бир қисми бекор турибди, ўғитлар вақтида қатор ораларига солинмаяпти, сувдан тежаб-тергаб фойдаланмаслик ҳоллари юз беряпти, бунга сувчилар етишмаслиги, миробларнинг масъулияти оширилмаганлиги сабаб бўляпти. Дала ишларида қатнашиши лозим бўлган колхозчилар, совхоз ишчиларининг бир қисми иккинчи даражали ишлар билан банд бўлиб қоляпти. Партия ташкилотлари бу масалалар билан жиддий шуғулланмоқлари, кадрларга нисбатан талабчанликни кучайтирмоқлари даркор. Ғўза парваришини кучайтиришда фаол иштирок этиш ҳамманинг шарафли бурчи, бу муҳим ишдан ҳеч ким четда турмаслиги керак.

Пахтакорларимиз июль ойи давомида нималар қилмоқлари керак! Ғўзани суғориш кечаю кундуз кучайтирилиши, сифат биринчи ўринга қўйилиши зарур. Ғўзаларни группа усулида суғориш яхши самара беряпти, ҳар қатра сув ҳисобда бўляпти, исрофгарчиликка йўл қўйилмаяпти. Сув танқисроқ жойларда навбатлаб, эгат оралатиб суғориш усули қўлланиляпти. Сувчилар ҳар қанда шароитда ҳам ғўзаларни мунтазам чилла сувига қондиришлари, ўсимлик шоналаётган, гуллаётган, кўсаклаётган паллада сувга кўпроқ эҳтиёж сезишини инобатга олиб, сув нормасини оширишлари лозим. Кўллатиб суғориш, чўллатиб қўйиш ҳолларига бутунлай барҳам берилиши керак. Сув нечоғли кўп бўлмасин, ундан тадбиркорлик билан фойдаланилмаса, кутилган натижага эришиш мумкин эмаслигини унутмаслик лозим.

Ғўза қатор оралари пушталаригача майин, юмшоқ сақланса, тупроқ қатламига ҳаво, қуёш нури, ёруғлик яхши сингади, ҳосил нишоналари кўп тўпланади, тўкилмайди. Шоналарнинг гулларга, гулларнинг кўсакларга айланишини жадаллаштириш шу кунларнинг энг муҳим вазифасидир. Бунинг учун чопиқ тракторлари тўла қувват билан икки сменада ишлатилиши, бекор турганлари зудлик билан ишга солиниши, механизаторлар, чопиқчилар, ёрдамчилар бир кунда бир ярим-икки кунлик норма бажаришлари керак. Суғоришдан кейин намни сақлаб қолиш, сувни буғланишдан асраш, бегона ўтларнинг қайта пайдо бўлишига йўл қўймаслик, ўғитлар самарадорлигини ошириш манфаатлари ҳам шуни тақозо этяпти.

Ғўзани озиқлантириш бутун чоралар билан авж олдирилмоғи керак. Вақтида фақат механизмлар ёрдамида қатор ораларига солинган азот, фосфор, калий ва органик ўғитлар ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 5—6 центнергача, ҳатто ундан кўпроқ кўтаради, кўсакларнинг пишиб очилишини тезлаштиради, сортнинг юқори бўлишига кўмаклашади. Яхши озиқлантирилган ғўза вилт ва бошқа касалликларга бардошли бўлади. Июль ойида ҳар гектар ҳисобига 12—15 тоннадан органик ўғитлар солиш чораларини кўраётган Тошкент, Бухоро, Хоразм, Қашқадарё, Сурхондарё областлари пахтакорларидан ибрат олиб, уларга тенглашмоғимиз керак. Ўсимликка йиллик ўғит нормаси тезроқ бериб бўлиниши, «шарбат» усули эса давом эттирилиши лозим. Ҳар туп ғўзани тўла сақлаб қолиш, серҳосил бўлишини таъминлаш учун озиқлантиришни кучайтирайлик!

Бегона ўтлар, қишлоқ хўжалик зараркунандалари вақтида йўқотилмаса ҳосилдорликни анчагина камайтириб юборади. Афсуски, ғўзанинг бу душманлари айрим жойларда тўла тугатилганича йўқ, аксинча кўпаяпти. Етарли техника воситалари, заҳарли химикатларга эгамиз. Улардан оқилона фойдаланмоқ, мутахассисларнинг ташкилотчилик ролини кучайтирмоқ керак. Пахтазорлар ҳамиша бегона ўтлар ва зараркунандалардан соф сақлансин!

Бу йилги шароитда суғориш, культивация, озиқлантириш, чопиқ, зараркунандалар, касалликларга қарши кураш ва бошқа агротехника, агрохимия тадбирлари бир-бирига узвий равишда боғлаб олиб борилиши, ўртада узилишга йўл қўйилмаслиги керак. Бунга ҳалол меҳнат, техника қудрати билан эришилади. Республикамизда ғўза парваришида зарбдор 100 кунлик давом эттириляпти. Маҳаллий партия, совет ва хўжалик органлари барча куч ва имкониятларни ғўза парваришини янада кучайтиришга тўла сафарбар этмоғи, дала меҳнатчилари орасида олиб борилаётган оммавий-сиёсий, тарбиявий ва ташкилотчилик ишлари самарадорлигини оширмоғи керак.

Бутун куч, техника воситалари, ички резервларни сафарбар этиб, июль ойини ҳақиқий ҳосил тўплаш ойига айлантирайлик! Ҳамма — ғўза парваришига!

Республикамизнинг азамат пахтакорлари ғўза парваришини кун сайин авж олдириб, 5 миллион 900 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонига пухта замин ҳозирлаяптилар. Жумладан, Беруний районидаги Киров номли колхозда ҳам ғўза қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш, суғориш намунали ташкил этилган. Хўжаликнинг коммунист Орзигул Султонова етакчилик қилаётган звеноси азаматлари социалистик мусобақада пешқадамлик қилишаётир. Улар гектаридан 40 центнердан ҳосил олишга шайланишган.

Суратда: Беруний районидаги Киров номли колхознинг пешқадам звеноси бошлиғи Орзигул Султонова ва моҳир механизатор Мадраҳим Абдураимов.

Р. Утамуродов фотоси.

АНДИЖОН ҒАЛЛАКОРЛАРИ МУВАФФАҚИЯТИ

Андижон областининг ғаллакорлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини амалга ошира бориб, давлатга ғалла сотиш топшириғини муддатидан илгари 1 июлда бажардилар.

Тайёрлов пунктларига 11 минг тоннадан ортиқ — пландагидан 5 минг тонна кўп буғдой ва арпа жўнатилди. Областнинг ҳамма районлари давлатга дон сотиш юзасидан белгиланган топшириқни бажардилар.

Ипатоволиклар методи бўйича ташкил этилган ўрим-йиғим ишларининг юксак суръатлари натижасида топшириқ муддатидан илгари адо этилиши таъминланди. Бошоқли экинлар янчиб бўлинди. Ғалла ҳосилдорлиги гектар бошига 28 центнердан ошиб кетди. Хўжаобод районидаги К. Маркс номли, Олтинкўл районидаги Навоий номли, Москва районидаги Киров номли колхозлар, Бўз районидаги «Ленинизм» совхози мўл ҳосил — гектаридан 33—40 центнерга етказиб дон олдилар.

Москва районидаги «Ленинчи» совхозидан комбайнчилар А. Қамбаров, М. Алиқулов, «Маданият» совхозидан Т. Ҳусанов, «Октябрь 60 йиллиги» колхозидан Х. Деҳқонов, Пахтаобод районидаги К. Маркс номли совхоздан Т. Абдуллаев, «Коммунизм» колхозидан К. Ҳакимов ва бошқа кўпгина комбайнчилар яхши ишлаб мавсум нормаларини 1,5-2 баравардан ошириб адо этдилар.

Бўшаган ерларга такрорий экинлар экилди.

Область хўжаликлари 1982 йил ҳосили учун бошоқли дон экинлари уруғлигини зарур миқдорда ғамлаб қўйдилар.

Янги ҳосил донини қабул қилишга ўз вақтида ҳозирлик кўрган ғалла қабул қилиш корхоналарининг коллективлари топшириқнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Мамлакатни бирлаштириш ниҳоясига етказилиб, Вьетнам Социалистик Республикаси эълон қилинган куннинг беш йиллиги муносабати билан Л. И. Брежнев ва Н. А. Тихонов ўртоқлар Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетига, ВСР Миллат Мажлиси Доимий Комитети ва ҳукуматига ҳамда қардош Вьетнам халқига табрик телеграммаси йўлладилар.

Телеграммада бундай дейилган:

«Қаҳрамон Вьетнам халқи ўзининг синалган раҳбари — шонли Коммунистик партия раҳбарлигида, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг, планетадаги барча тараққийпарвар ва тинчликсевар кучларнинг ёрдами билан ўз ватанининг озодлиги, мустақиллиги ва территориал бутунлиги учун курашда тарихий ғалаба қозонди ва ягона Вьетнамда социализм қуришга киришди.

Халқаро реакция ягона социалистик Вьетнамнинг мустаҳкамланишига халақит бериш учун ҳамма кучларни ишга солиб, уриниб кўрди, бу йўлда кўп қийинчиликларни вужудга келтирди. Аммо ВСР коммунистлари, меҳнаткашлари белгиланган мақсад сари комил ишонч билан олға бориб, ўзининг революцион ғалабаларини империалистларнинг ва Пекин гегемончиларининг кирдикорларидан сергаклик билан ҳимоя қилмоқдалар.

Тинч қурилиш йилларида ВСРнинг халқаро обрў-эътибори ошди, ВСР тинчликсевар сиёсатининг ижобий таъсири кенгайди. Вьетнам, Лаос ва Кампучия халқларининг қардошларча бирдамлиги мустаҳкамланмоқда. Улар региондаги барча давлатлар билан яхши қўшничилик йўлини ўтказиб келмоқдалар. Ҳинди-Хитойдаги уч мамлакатнинг Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш тўғрисида ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган таклифлари Совет Иттифоқида кенг қўллаб-қувватланмоқда. Бу таклифлар ВСР, ЛХДР ва Кампучия Халқ Республикаси ташқи ишлар министрларининг яқинда Пномпень шаҳрида ўтказилган конференциясида илгари сурилган эди.

Совет кишилари марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган Совет-Вьетнам дўстлигининг мустаҳкамлигидан астойдил мамнун эканликларини изҳор қиладилар. Бизнинг мамлакатимизда СССР билан ВСР ўртасида ўрнатилган ва дўстлик ҳамда ҳамкорлик тўғрисидаги Совет-Вьетнам шартномасига мувофиқ ривожланиб бораётган қардошларча ҳар томонлама алоқаларга юксак баҳо берилмоқда. Бу алоқалар мамлакатларимизда социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этишга бундан буён ҳам яхши хизмат қилажагига аминмиз.

Совет коммунистлари ва бутун совет халқи КПСС XXVI съездининг қарорларига амал қилиб, Вьетнам халқининг тинч бунёдкорлик меҳнатида, Вьетнамнинг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилишда бундан буён ҳам уни актив қўллаб-қувватлайверадилар».

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ФАБРИКА МАРКАСИ ШАРАФИ УЧУН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати билан Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг техник даражаси ва сифатини ошириш, ўн биринчи беш йилликда олий сифат категориясидаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш борасидаги социалистик мажбуриятлари тўғрисида қарор қабул қилди.

КПСС XXVI съездининг ҳужжатларида олға сурилганидек ишлаб чиқариладиган маҳсулот ҳамма турлари сифатини бутун чоралар билан ошириш, буюмлар хилини кўпайтириш ва янгилаш вазифасини республика меҳнаткашлари янги техника ва илғор технологияни, фан-техника тараққиёти ютуқларини кенг кўламда жорий этиш асосида олий сифат категориясидаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни бундан буён ҳам муттасил кўпайтириб бориш программаси, деб қабул қилдилар, дейилади қарорда.

Ўнинчи беш йилликда Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг коллективи шу соҳада муайян муваффақиятларга эришди: 1980 йилда Сифат белгисини олган маҳсулот салмоғи 27 процентдан ошиб кетди Комбинатда сифатни бошқариш комплекс системасини кенг кўламда жорий этиш, корхонани техника жиҳатдан актив қайта қуроллантириш, 25 та ихтиро ва 2380 та рационализаторлик таклифларини жорий этиш натижасида шунга эришилди. «Сифат белгисини олган буюмдан — Сифат белгисини олган цехгача» деган шиор остида ўтказилган социалистик мусобақа буюмларнинг техника даражаси ва сифатини оширишда муҳим роль ўйнади. Иккинчи металлургия цехининг коллективи шу мусобақага қўшилиб, 95 процент маҳсулот фахрий беш бурчак тамға билан чиқарилишига эришди.

Самарқанд тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ўнинчи беш йилликда 8 хил янги буюм ва 227 янги моделларни ўзлаштирди. Сифат белгисини олган маҳсулот салмоғи 40 процентга етди. «Н» (янгилик) индекси қўйилган маҳсулот ишлаб чиқариш тўрт баравар кўпайди. 96 дона серунум машина-ускуналар ҳамда 12 агрегат — группа потокларини, маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системасини жорий этиш, фабрика маркаси шарафи учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш, ишлаб чиқариш илғорлари тажрибаларини ёйиш бунга кўп даражада кўмак берди. Иккала корхонанинг коллективлари партиянинг XXVI съезди қарорларидан, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларидан келиб чиқиб, маҳсулотнинг техник даражаси ва сифатини тағин ҳам юксалтириш, давлат Сифат белгисини олган маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан ўз зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олдилар.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатида маҳсулот сифатини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини бошқариш комплекс системасини тўла ҳажмда жорий этиш (бу чарса ишчилар, инженер ва техниклар малакалари янада оширилишини, технология жараёнларини бошқариш автоматлаштирилишини, корхона стандартлари кенг кўламда ишлаб чиқилишини, қаттиқ қотишмалар цехи техника жиҳатидан қайта қуроллантирилишини, ортиқча йўнилмайдиган ғоят аниқ қаттиқ қотишма пластиналар ишлаб чиқаришни, плазма жараёнлари ўзлаштирилишини, рационализация ва ихтирочилик ривожлантирилишини кўзда тутади) тўққиз хил маҳсулотни, шу жумладан уч хил халқ истеъмоли молини давлат Сифат белгисини олиш учун тақдим этишга ҳамда 1985 йилга бориб олий сифат категориясидаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни 50 процентга қадар етказишга қарор қилинди.

Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системасини тағин ҳам такомиллаштириш, «Аъло даражада тайёрланса — аъло даражада сотилади» деган шиор остидаги мусобақани кенг қулоч ёйдириш, илғор тажрибаларни жорий этиш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг бригада формасига ўтишни 1983 йилгача ниҳоясига етказиш асосида 1981 йилда сифат белгисини олган маҳсулот ишлаб чиқаришни ишлаб чиқариш жами ҳажмининг 45 процентига қадар, 1985 йилга борганда эса камида 55 процентга қадар етказиш мўлжалланади. Аҳолининг ғоят сифатли кийим-кечакка бўлган эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш мақсадида бирлашма шу йил Каттақўрғон шаҳридаги филиалини техника жиҳатдан қайта қуроллантиради ва унинг қувватини икки баравар оширади, яқин йиллар ичида область районларида яна тўртта филиал очади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати билан Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективларининг ишлаб чиқарилувчи маҳсулот техник даражаси ва сифатини ошириш ва олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш борасидаги социалистик мажбуриятларини маъқуллади. Тошкент ва Самарқанд область партия комитетлари, Чирчиқ ва Самарқанд шаҳар партия комитетлари олий сифат категориясидаги маҳсулот чиқариш ҳажмини тағин ҳам кўпайтиришда, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда, маҳсулот сермеҳнатлиги ва унга материал кетишини камайтиришда, фан ва техника ютуқларини жорий этиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдиришда Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига, маъмуриятига ҳар томонлама доимий ёрдам бериб турсинлар. Меҳнат коллективларидаги ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишлар зиммага олинган мажбуриятлар сўзсиз бажарилишига қаратилмоғи керак.

Область, шаҳар, район партия комитетларига, министрликлар, идораларга, бирлашмаларга, корхоналарга республика саноати корхоналарининг бошланғич партия ташкилотларига Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати билан Самарқанддаги «8 Март» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективларининг ташаббусларини чуқур ўрганиб чиқиш, уларни қўллаб-қувватлаш ва кенг ёйиш ҳамда олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини бутун чоралар билан кўпайтиришга коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг куч-ғайратларини йўллаш тавсия этилди.

Республика, область, шаҳар ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига давлат Сифат белгисини олган маҳсулот ишлаб чиқаришда энг юқори натижаларга эришаётган энг яхши коллективлар, новаторлар ва ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибаларини доимо пропаганда қилиб бориш вазифаси топширилди.

ВАТАНГА, ПАРТИЯ ИШИГА САДОҚАТ

ҲАРБИЙ АКАДЕМИЯЛАРНИ БИТИРИБ ЧИҚУВЧИЛАР ШАРАФИГА КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

1 июль куни Катта Кремль саройида СССР Мудофаа министрлиги билан Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармаси ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар шарафига қабул маросими уюштирдилар. Қабул маросимида СССР Қуролли Кучларининг, қардош социалистик мамлакатлар армияларининг совет олий ҳарбий ўқув юртларида ўқишни муваффақиятли тамомлаган генераллари ва офицерлари, армия ва флот учун ғоявий жиҳатдан чиниққан, юқори малакали кадрлар тайёрлаб берган профессорлар ва муаллимлар бор эди.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, СССР Министрлар Советн Раисининг ўринбосари Л. В. Смирнов, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари И. Ф. Дмитриев, Н. И. Савинкин, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Б. Н. Пастухов, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосарлари ва ўринбосарлари, Совет Иттифоқи Маршаллари, бошқа таниқли ҳарбий бошлиқлар ҳозир бўлдилар.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган Д. Ф. Устинов қабул маросимида нутқ сўзлади. У ҳарбий академияларнинг битириб чиқувчиларини ҳамда бутун шахсий составини армия ва флот учун навбатдаги мутахассислар етишиб чиққанлиги билан самимий муборакбод этди ҳам Совет давлатининг Қуролли Кучларини ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг армияларини янада мустаҳкамлаш соҳасида бундан буёнги ишларида катта муваффақиятлар тилади.

— КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси, СССР Мудофаа Кенгашининг Раиси Совет Иттифоқи Маршали ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг жанговар саломини ва самимий қутловларини зўр мамнуният туйғуси билан топшираман, — деди Д. Ф. Устинов.

Қабул маросимининг қатнашчилари бу хабарни гулдурос давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Сўнгра СССР мудофаа министри КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб эшиттирди. Унда қуролли кучларнинг генераллари ва офицерларига, қардош мамлакатлар армияларидан келган жанговар дўстларга ҳарбий академияларни муваффақиятли тамомлаб чиққанликлари муносабати билан самимий табриклар изҳор этилган.

Ҳозир бўлган кишилар ва ҳарбий академияларнинг барча битириб чиқувчилари, СССР Қуролли Кучларининг бутун шахсий состави номидан Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов қуролли кучлар тўғрисидаги оталарча катта ғамхўрлик учун, самимий қутловлар ва эзгу истаклар учун партиянинг ленинчи Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига, шахсан ўртоқ Л. И. Брежневга астойдил миннатдорчилик билдирди ҳамда ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар юксак ишончни оқлайдилар, уларнинг олдига Ватанимизни ҳимоя қилиш юзасидан қўйиладиган ҳар қандай вазифаларни бажарадилар, деб ваъда берди.

Советлар мамлакатининг тинчликсевар сиёсатига агрессив империалист доиралар, аввало АҚШ халқаро кескинликни кучайтириш йўлини қарама-қарши қўймоқдалар, деди сўнгра нотиқ. Улар кескинликни юмшатишга ошкора қарши чиқмоқдалар, қуролланиш пойгасини кучайтирмоқдалар, ҳарбий харажатларни кўпайтирмоқдалар.

Партиямиз, унинг ленинчи Марказий Комитети мураккаб халқаро вазиятдан зарур хулосалар чиқариб олмоқдалар. Улар улуғвор бунёдкорлик вазифаларини ҳал этиш билан бир вақтда мамлакатнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш масалаларини бир кун ҳам назардан четда қолдирмаяптилар.

Пировардида СССР мудофаа министри бундай деди: шонли Қуролли Кучларимиз бутун халқ билан ҳамфикр ва якдил бўлиб яшамоқдалар. Партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлиги, диққат-эътибори билан, умумхалқ меҳр-муҳаббати билан қуршаб олинган Қуролли Кучларимиз қардош социалистик давлатларнинг армиялари билан бир ёқадан бош чиқариб, тинчлик ва социализм посбонлигида сергак турибдилар.

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар шарафига қабул маросими самимий, сидқидиллик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР енгил саноат министрининг биринчи ўринбосари ўртоқ Петр Евдокимович **Бобылевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Республика халқ хўжалигини моддий-техника билан таъминлаш соҳасида муваффақиятли ишлаганликлари ва ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажаришга ресурсларни сафарбар қилганликлари учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларига биноан Ўзбекистон ССР Моддий-техника таъминоти давлат комитети корхона ва ташкилотлари ходимларига: идишлардан такрорий фойдаланиш, идишлар билан таъминлаш ва уларни реализация қилиш билан шуғулланувчи бош бошқарманинг бош бухгалтери ўртоқ Алексей Сергеевич **Пакга**, моддий ресурслар ва балансслар бошқармасининг етакчи инженери ўртоқ Муқаддам **Тўхтаевага** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист»**, моддий-техника таъминоти Андижон область бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Нодир Абдураҳмонович **Аббосовга**, моддий-техника таъминоти Фарғона область бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Иван Иванович **Ляпенкога**, моддий-техника таъминоти Москва бўлимининг бошлиғи ўртоқ Абдуғаффор **Неъматовга** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими»** фахрий унвони берилди.

Ўзбекистон ССР Моддий-техника таъминоти давлат комитети корхона ва ташкилотлари ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми чет элларда давлат хўжаликларини ташкил этиш юзасидан ишларни намунали бажарганликлари, ривожланаётган мамлакатлар халқларига қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтиришда беғараз ёрдам бераётганликлари учун республика сув хўжалиги мутахассисларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев 30 июнь куни Кремлда Германия социал-демократик партиясининг Раиси В. Брандт шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда ГСДП Раисининг ўринбосари Г. Ю. Вишневский, ГФРнинг СССРдаги элчиси А. Майер-Ландрут, ГСДП Раисининг сафарида ҳамроҳ бўлиб келган расмий кишилар В. Брандт билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан А. А. Громико, М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, шунингдек КПСС Марказий Комитетининг аъзоси В. В. Загладин, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидатлар А. И. Блатов, А. С. Черняев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Л. И. Брежнев нутқ сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли Раис Вилли Брандт!

Бу ерда, Москвада Сизни яна табриклаётганимдан хурсандман. Сиз бу ерда бир неча бор бўлгансиз. Ҳамма учрашувларимиз менинг эсимда. Биз ўтмишга назар ташлаб, шундай дейишга ҳақлимиз: бу учрашувлар айниқса 60-йилларнинг охири ва 70-йилларнинг бошларида салмоқли натижалар берди. Ўшанда «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш сари бурилиш ясашга, чинакам тарихий аҳамиятга молик бурилиш қилишга муваффақ бўлинган эди.

70-йилларда қилинган ишлар халқаро вазият кескинлашган ҳозирги пайтда ҳам тинчлик фойдасига хизмат қилмоқда.

Аммо ҳақиқатга тик қараш керак — ҳозир бошқача бурилиш хавфи вужудга келди: энди кескинликни юмшатишдан янги нусхадаги «совуқ уруш» сари бурилиш содир бўлмоқда.

Бошқа социалистик давлатлар каби Совет Иттифоқи ҳам бу тенденциянинг ривожланишига йўл қўймасликка интилмоқда. У биронта мамлакатга ҳеч бир яхшилик келтирмайди.

Брандт жаноблари, бундан ўн йил муқаддам бўлганидек, тинчлик иккаламиз учун халқаро майдондаги амалий ишларда энг қимматли нарса, раҳнамо бўлиб қолаверишига ишонгим келади.

Бинобарин, бизнинг назаримизда, шу ишлар орасида қуролланиш пойгасини тўхтатишдан ҳам заруррок, ундан ҳам жиддийроқ иш йўқ.

Ҳозирги вазиятда бу ишни Европадаги ядро пойгасини чеклашдан бошлаш лозим бўлур эди. Биз шу масала юзасидан эртагаёқ музокаралар бошлашга тайёрмиз. Аммо АҚШнинг позицияси оқибатида ҳали ҳам музокаралар бошланмаяпти. Айни вақтда бизнинг Европада НАТО мамлакатлари билан СССРнинг ўртача олисликка учадиган янги ракета-ядро воситаларини жойлаштиришни тўхтатиб туриш тўғрисидаги таклифимиз шубҳа остига қўйилмоқда.

Демак, башарти музокаралар умуман бошланган тақдирда ҳам иккала томон ўз программаларини амалга оширишни давом эттираверадиган бир шароитда бошланади. Аммо бу яхши йўл эмас.

Шуни айта оламанки, СССР ишнинг моҳияти юзасидан музокаралар бошланган кундаёқ мамлакатнинг Европа қисмида ўзининг ўртача олисликка учадиган ракеталарини жойлаштиришни тўхтатиб туришга тайёр. Аммо, АҚШ музокаралар вақтида ўртача олисликка учадиган ўз ядро воситаларини Европада кўпайтирмаслигини бизга айтган тақдирдагина шундай қиламиз.

Совет Иттифоқи бу музокараларда реал салмоқли натижаларга эришилишидан умидвордир. Биз, ракета-ядро қуролларини камайтириш йўлидан бориш вақти келди, деб ҳисоблаймиз.

Ҳар бир давлат ўз хавфсизлигини пишиқ-пухта таъминлашга интилади. Бироқ, ядро асрида қуролланиш пойгасида ютиб чиқишга умид боғлаш йўли билан бунга эришиб бўлмайди. Бизнинг давримизда хавфсизлик қарама-қарши турган кучларнинг вужудга келган тахминий ҳарбий тенглиги ва келгусида уларнинг даражасини қисқартиришга асосланган тақдирдагина бу хавфсизлик реал ва мустаҳкам бўлиши мумкин. Акс ҳолда ҳеч ким ўзини хавфсиз деб ҳис эта олмайди.

АҚШнинг Совет Иттифоқидан ҳарбий устунликка интилиши халқаро майдондаги барқарорликка путур етказади ва унинг ўз хавфсизлигини таҳликалироқ қилиб қўяди.

Яна бир гапни айтиб ўтмоқчиман. Наҳотки, ҳамма замонларда ҳам қурол-яроғларни кўпайтириш ҳарбий мувозанатга эришиш учун бирдан-бир йўл бўлиб қолаверса? Қурол-яроғлар даражасини ўзаро қисқартириш йўли билан шу мақсадга эришиб бўлади-ку, ахир. Халқлар бундан фақат манфаат кўришлари мумкин.

СССР ва ГФР турли иттифоқларга кирганлар, мамлакатларимиздан ҳар бири ўзининг иттифоқчилик мажбуриятларига эга эканлиги равшан. Аммо шу мажбуриятлар ҳарбий устунликка ва кескинликни юмшатишни қўпоришга қаратилган йўлга албатта бўйсундирилиши керакми? Йўқ, албатта. Ҳар ҳолда Варшава Шартномаси мамлакатлари масалага бундай ёндашмайдилар.

Биз, Совет Иттифоқида ГФР билан тинч, яхши қўшничилик муносабатларида бўлиш тарафдори эканлигимиз шубҳасиз. Бу — бизнинг доимий, таъбир жоиз бўлса, стратегик йўлимиздир. Бизнинг канцлер Шмидт билан сизларнинг юртингизда, ГФРда ўтказажак музокараларимиз амалий руҳда ўтади ва мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорликни олға силжитади, деб умид қиламан.

Ҳурматли Раис! Сиз билан бизнинг ўртамизда энг зарур халқаро проблемаларни ҳал этиш ва уруш хавфига қарши ҳаракат қилиш манфаатлари йўлида холисона, ошкора, амалий мулоқот бўлиб ўтди.

Биз ғоят кенг миқёсда: ҳукуматлар ўртасида ҳам, мўътабар жамоат кучларининг намояндалари ўртасида ҳам, шу жумладан, албатта, коммунистлар билан социал-демократлар ўртасида ҳам мулоқот бўлишининг тарафдоримиз.

Биз социал-демократлар ва социалистларнинг кўпгина мамлакатларда қуролланиш пойгасига қарши, ядро уруши хавфига қарши, тинчликни мустаҳкамлаш учун курашдаги иштирокини қадрлаймиз ва ҳамиша бу олижаноб ишда ҳамкорлик қилишга тайёрмиз.

КПССнинг партия XXVI съездида тасдиқланган принципиал йўли мана шу.

Ижозатингиз билан:

— Вилли Брандтнинг, барча меҳмонларимизнинг соғлиги учун,

—Тинчлик ва кескинликни юмшатиш манфаатлари йўлида КПСС билан ГСДП ўртасидаги муносабатларнинг ривожи учун,

— Бутун дунёда тинчлик учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман!

* * *

Сўнгра В. Брандт нутқ сўзлади.

В. БРАНДТ нутқи

Бош секретарь жаноблари!

Аввало, таклифингиз учун миннатдорчилик билдирмоқчиман, бу таклиф менга бугун Сизнинг меҳмонингиз бўлиш имконини бериб турибди. Дўстим Ганс Юрген Вишневский ва ходимларимиз билан бирга бизга кўрсатилган дўстона иззат-икром учун ташаккур. Германия Федератив Республикасининг элчисига ҳам миннатдорчилик сўзлари айтаман. Мен унга бундан буён ҳам иккала давлатимиз ўртасидаги муносабатлар манфаатлари йўлидаги фойдали ишни бажараверишини тилайман.

Бош секретарь жаноблари! Қийин даврда бир-биримиз билан ошкора ва актив музокара ўтказиш имкониятига эга эканлигимиз жуда соз. Сиёсат бобидаги кўпчилик дўстларим ва ватандошларим каби, Европанинг биз яшаб турган қисмидаги бошқа кўпгина кишилар каби ҳозирги халқаро аҳволдан жуда ташвишланаётганимни, қурол-яроғларни хатарли равишда кўпайтириш давом этаётганидан ва бутун инсониятнинг тақдири хавф остида қолдирилаётганидан ташвишланаётганимни илгари ҳам Сизга айтган эдим ва яна бу ерда таъкидлаб ўтмоқчиман.

Суҳбатлар учун Сиздан миннатдорман, бу суҳбатларнинг характери аҳволнинг жиддийлигига ва Сиз билан бизнинг ғоят бир хил бўлмаган масъулиятимизга мувофиқ бўлди. Ҳар ҳолда суҳбатлар Европадаги, шунингдек дунёнинг бошқа қисмларидаги тинчлик учун биргаликдаги масъулиятимизга мувофиқ бўлди. Бу борада ҳам объектив жиҳатдан бир хил бўлмаган масъулият янада кўпроқ даражада намоён бўлади. Визитимизнинг вазифаси ахборот олишдан ва имкони борича ахборот беришдан иборат. Менга бу ерда айтилган гаплар юртимизда эътибор билан ва чуқур ўйлаб қабул қилинади. Бир қанча муҳим масалалар хусусидаги фикрларимизда тафовут борлигини қайд этмасак, ажабланарли бўлур эди. Етарли фикрлашилмаганлиги оқибатида икки томонлама ва кўп томонлама муносабатларни беҳуда чигаллаштирувчи англашилмовчиликлар келиб чиқмаслиги жуда муҳим.

Икки ўртамизда энг муҳим масалада — тинчликни сақлаб қолиш масаласида тўла якдиллик мавжудлиги ғоят муҳимдир. Биз бу жиҳатдан ўзаро шартнома ва эътиқод орқали бирлашганмиз, деб ўйлайман. Бинобарин, мен 1970 йил 12 август куни бу ерда айтган гапимдан заррача қайтишни хаёлимга ҳам келтирмайман. Мен Сизга Федерал канцлер Гельмут Шмидтдан топширган салом унинг ўзи Сизга айтган: биз яхши қўшни бўлиб қолишни хоҳлаймиз ва энди ҳеч қачон немислар диёридан уруш бошланмаслигини истаймиз, деган гапнинг тасдиғидир. Менинг фикримча, кейинги ҳафталарда айтилган ҳамма гапларни ҳам тўғри ва адолатли деб бўлмайди. Биз ҳам 1941 йил 22 июнининг даҳшатли аҳамиятини унутганимиз йўқ ва ўтмишдан сабоқлар чиқариб олганмиз, менинг бу гапимга ишонишингизни сўрайман.

Мен Гитлер бошлаган уруш дастидан чидаб бўлмас уқубатларни бошдан кечирган миллионлаб кишилар олдида қайғу билан бош эгаман.

Мен бу ерга бошқа бирон бир киши ўрнида музокаралар олиб бориш учун келган эмасман. Ҳар ҳолда Қўшма Штатлар номидан ҳам гапирмоқчи эмасман. Бироқ, СССР билан АҚШнинг мўътабар раҳбарлари учрашуви бутун дунёдаги одамлар учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлишига шак-шубҳа йўқ. Жаҳон аҳлини бу учрашувни ҳаддан ташқари узоқ кутишга мажбур этмаслик керак, деб ҳисоблайман.

Сиз билан биз шартнома тузганимизга 10 йилдан ошди. Биз Польша Халқ Республикаси, ГДР ва ЧССР билан тузган шартномаларимизни шу шартномага илова қилдик. Тўрт давлатнинг Берлин (ғарбий) юзасидан шартнома тузган кунига сентябрда 10 йил тўлади. Биз танлаган йўл тўғри йўл эди. Бинобарин, мен шу пайтгача эришилган натижаларни шубҳа остига қўймасдан тузилган шартномалардан кўпроқ фойда олишни маслаҳат беришим мумкин, холос. Иккала давлатимиз ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик муваффақиятли равишда олға силжиди. Аммо мен иккала томоннинг мавжуд резервлардан фойдаланиш зарурлиги хусусидаги фикрингизга қўшиламан. Ҳамкорликнинг баъзи соҳалари биз истаганча ривожланмаганини Сиз билан биз биламиз. Бош секретарь жаноблари, Сиз билан биз 70-йилларнинг бошларида музокаралар ўтказган пайтда ва иккала энг катта давлат муҳим битимларга эришган пайтда биз Европада кескинликни юмшатишнинг, ҳамкорликни ривожлантириш ва хавфсизликни мустаҳкамлашнинг умидбахш истиқболини кўрган эдик.

Сиёсий соҳадаги кескинликни юмшатиш кетидан ҳарбий соҳадаги кескинликни ҳам юмшатишга эришилмаганлиги Федератив Республикадан анча ташқаридаги кўпгина кишиларни ҳам жуда хафа қилди. Энди олдимизда кескинликни юмшатишни яна мустаҳкам негизга қўйишдан иборат мураккаб вазифа пайдо бўлмоқда. Чунки, сиёсий ҳамкорлик ва ўзаро ишонч бўлмаса, самарали ҳарбий битимлар ҳам бўлмаганидек, ҳарбий соҳадаги кескинлик юмшатилмаса, сиёсий соҳадаги кескинликнинг юмшатилиши узоқ умр кўра олмайди. Агар шундай бўлса, 80-йиллар яхшилик билан тугамаслиги хавфи пайдо бўлади. Сиёсат яна ўз ҳуқуқларини қўлга киритадими ёки қуролланиш техникаси олдида таслим бўладими, деган савол пайдо бўлмоқда, бу савол бошқа мамлакатлардан кўра энг катта мамлакатларга кўпроқ тегишлидир.

Бизнинг мақсадимиз Сизнинг 1978 йил баҳорида Федератив Республикага қилган визитингиз вақтида биргаликда қайд этилганидек, қурол-яроғлар соҳасида томонлардан биронтасининг хавфсизлигига зарар етказмай, имкони борича пастроқ даражадаги тахминий мувозанатга эришишдан иборат бўлмоғи лозим. Бош секретарь жаноблари, биз ҳар қандай илдам қуролланишни тугатиш йўли билан ҳар қандай қўшимча қуролланишни кераксиз бир нарсага айлантириб қўйиш мақсадида ўтказиладиган музокаралар тарафдоримиз. Бизнинг юртимиз Германия Федератив Республикасида ва Ғарбий Европанинг бошқа қисмларида Мадриддаги музокараларнинг муваффақиятли тугалланишидан астойдил манфаатдорлик мавжуд.

Чунки Хельсинкида бошланган жараён бундан буён ҳам ривожланиши ва Европада қуролсизланиш проблемаларига бағишланган махсус конференцияга йўл очилиши, келишиб олинган мандат асосида реалистик, жиддий йўл очилиши муҳимдир. Ҳозир мен жаҳон сиёсатига ва қалтис районлардаги аҳволга тааллуқли турли масалалар хусусида батафсил гапирмоқчи эмасман. Бу масалалардан баъзиларини биз муҳокама қилиб олдик. Жумладан, ривожланаётган мамлакатлар билан муносабатларга тааллуқли проблемалар юзасидан сиз билан биз алоқа боғлаб турамиз, деб умид билдиришга ижозат бергайсиз. Принцип жиҳатидан биз бутун дунёдаги қуролланиш тўхтатиб турилиши лозим, чунки, акс ҳолда дунёдаги очарчиликни бартараф этиб бўлмайди, деган бир фикрга келдик, деб ўйлайман. Гапимнинг охирида, Бош секретарь жаноблари, Сиз билан бу йил, бизга маълум бўлишича, ноябрь ойида Германия Федератив Республикасида кўришишни жиддий равишда хоҳлаётганимизни зўр қатъият билан изҳор этишга ижозат бергайсиз. Бу гапни Федерал канцлер ва вице-канцлер номидан ҳам айтишим мумкинлигини биламан. Бу истак у ёки бу партиялар доираси билангина асло чекланмайди. Бу — иккала давлатимиздан бошқалар учун ҳам муҳимдир, деб ўйлайман. Бу — халқаро тинчлик манфаатлари йўлидаги музокаралар жараёнига кўмаклашувчи муҳим омил бўлиб қолиши ҳам мумкин.

* * *

Л. И. Брежнев ва В. Брандт нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

АДАБИЁТНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

СССР ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ VII СЪЕЗДИДА

Совет ёзувчиси учун ўз ижодиёти билан коммунизмнинг улуғ идеалларини қарор топтиришдан кўра масъулиятлироқ вазифа йўқ. Партия XXVI съездининг қарорлари билан қуролланган кўп миллатли совет адабиёти усталари мана шу қарорларни амалга ошириш йўлидаги умумхалқ курашига актив қўшилдилар. Давр адиблардан замондошларга ва уларнинг қаҳрамонона зафарларига муносиб асарлар яратишни талаб этмоқда. СССР Ёзувчилари VII съездининг делегатлари совет адабиётининг вазифаларини худди мана шу позицияларда туриб муҳокама қилмоқдалар. 1 июль куни съезд Москвада ўз ишини давом эттирди.

П. Загребельний (Украина) музокараларни оча туриб адибларнинг Ер юзида тинчлик учун курашдаги иштироки тўғрисида гапирди. Совет кишилари уруш нима эканлигини яхши биладилар, деб уқтирди у.

Ф. Кузнецов (Москва) мана шу [illegible] ривожлантириб таъ[illegible]ики, ташвишли бош[illegible] 80-йиллар ёзувчилар позицияларининг аниқ[illegible]нлигини, бутун кучла[illegible] жамлаш ва уюштириш[illegible]нчлик учун, империали[illegible] ғайри инсоний ва п[illegible] идеологиясига қарш[illegible]ашда актив иштирок э[illegible]ини талаб қилмоқда. [illegible]ндаревнинг (Москва) ну[illegible] ҳам ҳозирги дунёда бўлаётган ҳамма ишла[illegible]ун ёзувчининг шахсан [illegible]вобгарлиги мавзуси ўтки[illegible]ради.

Кўп милла[illegible]овет адабиёти жаҳон [illegible]даниятида ҳақиқатан ҳам [illegible]б ҳодисадир. Кўп тил[illegible]уда рангбаранг ва мақ[illegible]сари интилишида якд[illegible]лган бу адабиёт дунёни[illegible]амма томонларида ҳа[illegible]равишда ғоят катта ҳур[illegible]тиборга сазовор бўлмоқ[illegible]. Мўлдагалиев (Қозо[illegible]н), А. Чепуров (Лен[illegible]д), Н. Думбадзе (Грузи[illegible]. Азимов (Ўзбекистон) нутқларида Советлар [illegible]лакати бадиий ҳаётининг қатъий қонуни бўлиб қолган миллий адабиётларнинг ўзаро таъсири ва бир-бирини бойитишидан иборат самарали жараён тўғрисида гапирдилар.

Совет адабиёти Қуролли Кучларнинг тарихи ва бугунги турмушини акс эттиришга доимо катта эътибор бериб келмоқда, деди Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи, армия генерали А. Епишев. Улуғ Ватан урушининг воқеалари ва қаҳрамонлари тўғрисида ёзилган, ғолиб халқимиз жасоратининг улуғворлигини қарор топтирувчи китоблар айниқса зўр таассурот кучига эгадир, деб таъкидлади М. Танк (Белоруссия).

Съезд ишининг иккинчи куни ёзувчиларнинг мунозараси энг актуал ижодий проблемалар юзасидан саккизта комиссиянинг мажлисларида давом эттирилди.

(ТАСС).

ДЕҲҚОНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ ДАМЛАРИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАРИ ОБЗОРИ

Республиканинг пахта далаларида ғўза парвариши давом этмоқда. Ўсиш даврининг биринчи палласи бу йил қийин келди — ҳароратнинг пастлиги, жала ёмғирлар, дўл ва бўронлар ғўза ривожини орқага сурди, майдоннинг учдан бир қисмида қайтадан экишга тўғри келди. Июнь ўрталарига бориб ҳарорат кўтарилди ва ҳозир ҳатто кўп йиллик ўртача кўрсаткичлардан ҳам бир мунча юқори. Далаларда кўп иш қилинди, ғўза қатор ораларига 4,6 марта ишлов берилди, икки мартадан кўпроқ чопиқ қилинди, органик ва минерал ўғит билан озиқлантирилди, 1,2 марта суғорилди. Тез-тез тушиб турган ёғин бегона ўтларни кўпайтириб юборди. Механизаторлар пахта далаларини бегона ўтдан тозалашда асосий роль ўйнамоқдалар. **Ҳозир далаларда 36 мингтадан кўп чопиқ трактори ишлаб турибди, улар бир кунда 140 минг гектар пахтазорга ишлов бермоқда.** Бухоро, Тошкент, Фарғона ва Андижон областларининг хўжаликларида 10—12 кунда битта культивация ўтказилиб турибди. Культивация чоғида кенг эгатлар ҳосил қилиб кетилмоқдаки, бу тупроқнинг яхши қизишига ёрдам бермоқда. Шу билан бирга Хоразм областида қатор ораларига ишлов беришда банд бўлган тракторлар оз, Жиззах ва Қашқадарё областларининг бир қанча районларида культивация суръатлари паст.

Меҳнатнинг яхши ташкил этилиши, дала шийпонларида яхши ҳордиқ чиқариш шароитлари таъминланиши туфайли Фарғона водийсидаги хўжаликлар қурт боқишда кўп киши банд бўлишига қарамай далани бегона ўтдан ўз вақтида тозаладилар. Аммо Бухоро, Жиззах областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг баъзи районлари далаларида ҳамон бегона ўт бор. Бухоро областининг колхоз ва совхозларида бегона ўт юлишда ишлайдиган бир кишига ўртача унум 0,1 гектардан кам бўлмоқда ёки нормадан икки мартадан зиёд оз.

Бу йил ғўзалар бултургидан бирмунча камроқ суғорилди. Сабаби шуки, икки ой мобайнида ҳаво салқин ва серёмғир бўлди. Аммо ҳарорат бирдан кўтарилиб кетган июнь ойининг иккинчи палласида ғўзани суғориш суръатларининг паст бўлишига йўл қўйиб бўлмайди. Ўтган ҳафта атиги 507 минг гектар ер суғорилди, ҳолбуки бултур шу пайтда бир ҳафтада 100 минг гектардан кўп ер суғорилиб бўлганди. Бухоро областининг хўжаликларида ғўзани суғориш суръатлари паст — бир кунда атиги 6,4 минг гектар ер суғориляпти, шунингдек Сурхондарё областида 5,6 минг гектар, Сирдарё областида 6,7 минг гектар ер суғорилган.

Ҳозир ғўза парваришининг ҳал қилувчи даври — гуллаш ва шоналаш даври бошланяпти. Температура шароитлари ва манбаларда сувнинг сероблиги ғўзанинг тез ўсиб ривожланишига ёрдам беради. Энди ҳамма нарса иш суръати ва сифатига, пахтакорларнинг маҳорати, билими ва тажрибасига, уларнинг фидокорона меҳнатларига боғлиқ.

Табиий офатлар, хатосига экиш ва қайта экиш натижасида бу йил бир қанча жойларда ғўзанинг қалинлиги мақбул даражадан паст бўлиб қолди. **Ҳар туп ғўзани сақлаб қолиш, унга шикаст етказмаслик ва қирқиб юбормаслик ҳар бир механизатор, колхозчи, совхоз ишчиси учун мажбу[illegible]да бўлиб қолмоғи к[illegible]**

Республикада ғалл[illegible]ими давом этмоқда. Р[illegible]лика Марказий стат[illegible] бошқармасининг 30 [illegible] берган маълумотлари[illegible]ра, колхоз ва совхоз[illegible] ҳосили ўриб олиниши [illegible] бўлган 856 минг гекта[illegible]нинг 595 минг гектар[illegible] дон ўриб олинган. Бу [illegible] процентни ташкил эт[illegible]. Гектар бошига ўртача [illegible]силдорлик 11,3 цент[illegible] бўлгани ҳолда 611,7 м[illegible] тонна дон янчилган. Ан[illegible]жон, Бухоро ва Фарғо[illegible] областларидаги хўжал[illegible]лар ғаллани ўриб бўлдила[illegible]. **Республикадаги 130 ғалл[illegible]кор райондан 45 та[illegible] ўримни тугатди.** Қашқадар[illegible] ва Тошкент областларид[illegible] ғалла ўрими тузук ташки[illegible] этилган, бу ерда ҳар куни 3,5—3,6 процент майдоннинг ғалласи ўриб олинмоқда, ҳар бир комбайннинг ўртача иш унуми кунига 9—10 гектарни ташкил қилмоқда.

Жиззах областида (48,7 процент), Сурхондарё областида (54,8 процент), Самарқанд областида (45,7 процент) ғалла ўрими суст бормоқда. Ҳолбуки, бу областларнинг ҳамма ерида ғалла ўримга етилган бўлиб, ўрим техникасидан серунум фойдаланиш учун ҳамма шароитлар бор.

Бир қанча областларда давлатга ғалла топшириш суръатлари ҳам паст. Жиззах, Самарқанд областидаги хўжаликлар дон тайёрлаш топшириғини бажаришда анча орқада. Жиззах области 7,9 процент, Самарқанд области 8,2 процент қилиб бажарган. Натижада умуман республика бўйича давлат омборларига 194,1 минг тонна буғдой ва арпа тўкилган ёки топшириқнинг 44,6 проценти миқдорида тўкилган. Бундаги кунлик ўсиш 1,7 процентни ташкил қилади.

Шу йил республиканинг уруғчилик хўжаликлари давлатга 44 минг тонна ғалла уруғи тайёрлаб бериши керак. 30 июнда шундан 11 минг тоннаси ёки планга нисбатан 24 проценти тайёрланган.

Сурхондарё областининг уруғчилик хўжаликлари сортли уруғ тайёрлашга жадал суръатлар билан киришди ва тайёрлаш планини 162 процент адо этди. Қамаши районидаги К. Маркс номли совхоз сортли уруғлик тайёрлашга салмоқли ҳисса қўшди. У пландаги 2 минг тонна ўрнига 2800 тонна уруғлик тўкди ёки топшириқни 140 процент қилиб адо этди. Шу райондаги Охунбобоев номли ва Будённий номли совхозлар ҳам салмоқли ҳисса қўшди. Шу билан бирга айтиб ўтмоқ лозимки, Жиззах, Самарқанд ва Фарғона областларининг уруғчилик совхозлари ҳозирги кунгача сортли уруғликларни топширишга киришгани йўқ.

Уруғ — бўлғуси ҳосил негизидир. Колхозлар ва давлат хўжаликлари 1982 йил ҳосили учун хўжаликларнинг уруғлик фондларига 132 минг тонна буғдой ва арпа тўкишлари керак. 30 июнда эса шундан 64,6 минг тонна уруғлик тўкилиб, план 49 процент бажарилган.

Андижон ва Бухоро областларининг хўжаликлари ўзларини уруғлик билан тўла таъминлаб бўлди. Улар уруғлик тайёрлаш планини 129 процент ва 166 процент қилиб бажарди.

Аммо Жиззах области пландаги 26,9 минг тонна ўрнига атиги 6,4 минг тонна — 24 процент миқдорида уруғлик тўкди.

Далаларда яхши ғалла ҳосили етишди. Давлатга дон топшириш планини бажаришгина эмас, сортли уруғликлар тайёрлаш планини бажариш ва уларни хўжаликларнинг уруғлик фондларига тўкиш учун реал имконият бор.

Республиканинг колхоз ва совхозларида дон учун 233 минг гектар ерга маккажўхори ва оқ жўхори экилганди. Бу экинларнинг аҳволи дуруст. Маккажўхоризорларда ўрта ҳисобда 2,8 марта культивация, 1,8 озиқлантириш ва 1,6 марта суғориш ўтказилди. Маккажўхори парвариши давом этмоқда.

Шу йил 29,2 минг гектар майдонда такрорий жўхори экиш мўлжалланади. Амалда жўхори ҳамма ерда экилмоқда. 13,6 минг гектар — 46,5 процент майдонга жўхори экилиб бўлинди.

Партиянинг озиқ-овқат программасини ишлаб чиқишга даъвати республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг ғайрати ва ташаббусини кучайтириб юборди. **Сабзавоткорлар ва боғбон[illegible]р ишлаб чиқариш илғор[illegible]рининг бой тажрибалари[illegible] ҳамда фан ютуқларидан [illegible]йдаланиб, сабзавот ва по[illegible] экинлари экиш плани[illegible]ваффақиятли бажарди[illegible].** [illegible] 94,1 минг гектар май[illegible]га сабзавот ва қовун-т[illegible]уз экини уруғи экилди.

[illegible]олхоз ва совхозлар план 14[illegible] минг тонна бўлгани ҳо[illegible]а давлатга ҳозироқ 361 ми[illegible] тонна сабзавот топши[illegible] ёки планнинг 41,1 про[illegible]нти бажариб қўйилди. Сур[illegible]ндарё областининг хўж[illegible]иклари сабзавот тайёрла[illegible] планини бажариб бўл[illegible] Фарғона. Тошкент, Анди[illegible]он, Бухоро области хўжа[illegible]кларида сабзавот тайёр[illegible]аш бу турги суръатлари[illegible] илдам бормоқда.

Ам[illegible] сабзавот маҳсулотларин[illegible] йиғиштириш ҳамма жойда [illegible]ам яхши ташкил этилга[illegible] деб бўлмайди. Жиззах [illegible]бластида ҳосилни йиғишт[illegible]иб олиш эндигина бо[illegible]ланди. Самарқанд ва Хорам[illegible] областларида эса план эн[illegible]игина 10 процент бажари[illegible]и.

Тошке[illegible] ва Қашқадарё областида картошка қазиш суръатлар[illegible] кучайиб бормоқда, Сирда[illegible]ё, Жиззах областлари [illegible]са бу ишда орқада қолмоқда.

Бухоро области (97,3 процент), Фарғона области (33,7 процент), хўжаликлари ҳўл мева термоқда, Наманган (9,5 процент), Самарқанд (5,5 процент), Тошкент (9,1 процент) областлари бу ишни бажаришда кечикмоқдалар.

Боғ ва полизларнинг меҳнаткашлари қардошлик бурчини адо этиб, Москва, Ленинградга, мамлакатимизнинг бошқа саноат марказларига 239 минг тонна сабзавот ёки планнинг 67 проценти миқдорида сабзавот, 10 минг тонна ёки планнинг 41,6 проценти миқдорида картошка, 7 минг тонна ёки планнинг 10 проценти миқдорида ҳўл мева ортиб жўнатдилар.

Ҳозир республика сабзавотчилари ва боғбонлари олдида етиштирилган бутун ҳосилни нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш, дала ва полиз маҳсулотларини йиғиш пунктлари ва омборларини четлаб, меҳнаткашлар дастурхонига етказиб бериш, сабзавот-полиз ва токзорлар парваришини давом эттиришдан иборат вазифа турибди. Шу билан бирга далаларни тайёрлашни ҳамда ҳосили йиғиб-териб олинган бутун майдонга кечки экин экишни жадаллаштириш, картошка ва турли хил сабзавот экиш планлари бажарилмоғи учун барча чораларни кўриш керак.

Чет элларда

ЗАМОНАМИЗНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ

ХЕЛЬСИНКИ

Тинчлик учун кураш — замонамизнинг энг муҳим вазифасидир, деб таъкидлади халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг бош секретари М. Вире-Туоминен. У «Кансан уутисет» газетасида босилган мақоласида қуйидагиларни ёзади: КПСС XXVI съездида илгари сурилган совет тинчлик таклифлари кенг қўллаб-қувватланди. Хотин-қизлар ташкилотлари ҳам бу таклифларни қизғин маъқулладилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев совет коммунистлари анжуманида илгари сурган программада конкрет таклифлар баён қилинган. Бу таклифларнинг амалга оширилиши тинчликни мустаҳкамлаш жараёнига шубҳасиз, ёрдам берган бўлур эди.

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси шу йилнинг октябрида Прагада жаҳон хотин-қизларининг конгрессини ўтказади. Тинчлик учун, кескинликни юмшатиш учун, мустақиллик ва хотин-қизлар ҳуқуқи учун кураш масалалари, деди М. Вире-Туоминен, бу конгрессда асосий ўринни олади.

ДАКАР

Сенегал миллат мажлисининг депутати, тинчликни ҳимоя қилиш Сенегал комитети раисининг ўринбосари Иброҳим Бой ТАСС мухбирига бундай деди: КПССнинг XXVI съезди жаҳоншумул тарихий аҳамиятга молик воқеа бўлиб қолди.

Бу анжуманнинг қарорлари совет халқи тинчлик ва бунёдкорликка интилаётганлигини акс эттиради. Съезд қарорлари умидворлик ва келажакка ишонч руҳи билан суғорилган бўлиб, бутун жаҳонда тинчлик тарафдорларига зўр умид бахш этади.

Съезднинг ҳужжатлари, деб таъкидлади И. Бой, мустамлакачилик системасини тугатишга ҳал қилувчи ҳисса қўшган Совет Иттифоқи янги мустамлакачиликка қарши, ривожланаётган мамлакатларнинг сиёсий, иқтисодий ва социал мустақиллиги учун изчил кураш олиб бораётганлигини яққол кўрсатиб турибди. Шу боисдан КПСС XXVI съездининг қарорларига Африкада ғоят ижобий баҳо берилди. Шунинг учун ҳам биз СССРнинг озод бўлган ёш давлатлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли ҳамкорликка қаратилган йўлига юксак баҳо бермоқдамиз.

(ТАСС).

ЭРОНДАГИ ВОҚЕАЛАР

Ҳукмрон ислом республикаси партиясининг штаб қароргоҳида юз берган портлаш қурбонларининг хотирасига бағишланган мотам маросимида юз минглаб эронликлар қатнашдилар. Портлаш натижасида партия ва давлатнинг 72 раҳбар арбоби ҳалок бўлди. Намойиш қатнашчилари Америка империализмининг Эронга қарши кирдикорларини ғазаб билан қораловчи транспарантларни кўтариб бордилар.

Эрон парламентининг раиси Али Акбар Ҳошими-Рафсанжани мотам митингида гапириб, террорчилик ҳаракатлари, кескинликни кучайтириш ва бошқа жиноятлар замири чет эллар билан боғлиқ катта бир фитнанинг бир қисмидир, деб таъкидлади.

Аксилинқилобчиларнинг Америка Марказий разведка бошқармаси ва бошқа жосуслик марказларининг режаларига мувофиқ иш кўраётган «бешинчи колоннаси» кўпгина кучларни жиноий иттифоққа бирлаштирди, деди у. Бу иттифоққа капиталистлар ва заминдорлар, шоҳ режимининг агентлари ҳам кирдилар. Турли тоифадаги ёлланганлар ва чет эл жосуслари ҳам ана шу иттифоққа қўшилдилар.

Парламент раиси аксилинқилобчиларнинг кирдикорлари ва Ғарб радиостанцияларининг разил пропагандасига нисбатан аҳолини ҳушёрликка чақирди.

АҚШ давлат секретари Хейг портлашни ташкил этишга Қўшма Штатларнинг дахлдорлигини рад этганлигига қарамай, Теҳрон радиоси ислом республикаси партиясининг Қўшма Штатлар ва Исроил шаънига қилган огоҳлантиришини эшиттирди. «АҚШнинг фитналари нақадар ёвуз бўлиб бораверар экан, — дейилади баёнотда, — Эрон халқи шунчалик уюшқоқ бўлади. Америка ва Исроил Эрон инқилобининг раҳбарларини ўлдириш билан бу инқилобни чўчитишга қодир эмаслигини билиб олмоғи лозим».

Яқинда бўлган портлаш натижасида ислом республикаси партиясининг раҳбари Оятилло Биҳишти ҳалок бўлганлиги муносабати билан маориф министри Муҳаммад Жавод Баҳонар партиянинг янги бош секретари қилиб сайланди. Эвин қамоқхонасининг бошлиғи Муҳаммад Качавий тўппончадан ўқ узиб ўлдирилганлиги Теҳронда эълон қилинди. Унинг қотили ва бошқа бир қанча киши қамоққа олинган. Инқилоб судининг баёнотида М. Качавийни «Америка агентлари» ўлдирганлиги айтилади.

(ТАСС).

ХАТАРЛИ ЎЙИН

«Правда» газетасининг 27 июнь сонида эълон қилинган «Телбаликнинг авж олиши. А. Хейгнинг Пекинга қилган визити хусусида» сарлавҳали мақола буржуа оммавий ахборот воситаларининг зўр эътиборини ўзига тортди. Кўпдан-кўп шарҳларда Хитой — Америка шерикчилиги ривожида тинчлик иши учун ҳаддан ташқари хавфли янги босқич бошланганлиги уқтириб ўтилмоқда. Бу шерикчилик аввало унинг ҳарбий жиҳатлари анчагина кенгайишида ўз ифодасини топмоқда.

Пекиндаги Хитой—Америка музокараларининг якунларини Москва Вашингтон билан Пекиннинг телбанамо сиёсати авжига чиқиши, деб баҳолади Ҳиндистон ЮПИ ахборот агентлиги. Совет Иттифоқи Хитой — Америка муносабатларидаги янги хатарли бурилишга, айниқса Хитойни Американинг замонавий қуроли, ҳарбий техникаси ва технологияси билан таъминлаш режаларига бепарво қараб тура олмаслигини «Правда» орқали маълум қилди.

Вашингтон билан Пекин ўртасида Советларга қарши уюшма вужудга келаётганини СССР эътиборга олмаслиги мумкин эмаслиги тўғрисида Америка ва Хитой раҳбарларини очиқ-ойдин огоҳлантирди, деб ёзади Бангладешдаги «Бангладеш таймс» газетаси.

АҚШдаги бир қанча матбуот органлари Америка — Хитой шерикчилигининг хатарли эканини уқтирмоқда.

А. Хейгнинг Хитой раҳбарлари билан музокаралари ҳар иккала томон кескинликни кучайтиришга, социалистик мамлакатлар билан мухолифлик қилишга, Афғонистон ва Кампучияга қарши эълон қилинмаган урушни кучайтиришга қаратилган сиёсатни ўзаро мувофиқлаштириб олиб бораётганликларини тасдиқлайди, деб таъкидлайди Финляндиядаги «Кансан уутисет» газетаси.

(ТАСС).

ДАВР ЙИЛНОМАЧИСИ

СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИГА НОМЗОДЛАР

НАВҚИРОНЛИК

Малик Қаюмов тўғрисида, ўз диёрида, қардош республикалар, мамлакатимиз, чет эллар — умуман, бутун қитъамиздаги энг қайноқ нуқталарда жанговар солдат, толмас кинематографчи сифатида кинокамераси билан ҳамиша ҳозиру нозир бўладиган бу инсон ҳақида гапириш ғоят масъулиятли ва айни вақтда фахрлидир. Мен Қаюмов билан, балким, унинг ўзи бу ҳақда билмас, сиртдан танишганман. Бу Вьетнамга борганимда рўй берганди: мамлакатнинг қаерига бормай, «бу ерда ўртоқ Қаюмов бўлган эди», деб гапиришарди. Уларнинг гапириш оҳанги ва «ўртоқ Қаюмов» иборасига алоҳида урғу бериб сўзлашларидан унга бўлган чексиз ҳурматларини англаб олиш қийин эмасди. У ҳақда дастлаб шуларни эшитганман. Кейин бизнинг икки кишидан — Андриканис ва мен — иборат делегациямизни республика президенти Хо Ши Мин қабул қилди. У ҳам Малик Қаюмов суратга олган ва экранлаштирган Вьетнам тўғрисидаги картинани кўрганлигини, вьетнам халқининг миллий озодлик кураши характери ва бу борада ҳужжатли киноленталарнинг роли ҳақида гапирди. Мен ўшанда биз институт, студия, суратга олиш майдонларидан иборат тор доирада ўзимиз билан ўралашиб қолаётганлигимизни, бутун дунё бўйлаб кезаётган кинематографчилар эса, ўзининг ёрқин келажаги, озодлиги учун революцион кураш олиб бораётган халқларнинг ижтимоий, маънавий ва ҳарбий тадбирларига фаол аралашаётганини яққол ҳис қилдим.

Мен ўзимиз яшаётган, кинематограф эса жангчи сифатида иштирок этаётган дунё ҳаракатида унинг жаҳон миқёсидаги ва маҳаллий аҳамиятга молик вазифаларини аниқ англаб етдим. Бу гапларга анча бўлди. Яқинда эса, Малик Қаюмов суратга олган, қисқагина «Паранжи» картинасини томоша қилдим. Инсоннинг ўз ҳақ-ҳуқуқини англаб олишига ҳалақит берадиган, эскирган урф-одатларга қарши курашда биз ҳамма вақт кинематография, ҳужжатли кинематография санъатидан фойдаланиб келаётганимиз сабабли, картинада кўтарилган масала унча янги эмас. Шу маънода бу картина Малик Қаюмовнинг ўзи ҳам ишлаган, бошқа кинематографчилар ҳам мурожаат қилган мавзуни давом эттиради. Аммо картина структураси жуда қизиқ. У кескин ва моҳирлик билан яратилган. Кадр бошқа кадрлар билан баҳслашаётганга, мунозарага киришаётганга ўхшайди.

Қаюмовни ёш дейишади. Аммо у кўпчилик гапираётган даражада ёки унга туғилган куни муносабати билан юбориладиган юбилей табрикномаларидаги сўзлар маъносида ёш эмас. Унинг ёшлиги даврни ҳис қилиши, дунёқараши ва феъл-атворининг навқиронлигидадир. Навқиронликнинг масъулият туйғуси эса, нима ҳақда гапирганингда эмас, бугунги томошабин, замондошимизга тушунарли қилиб, қандай гапира олганингда намоён бўлади. Бу — энг асосий ва муҳим жиҳат!

Мен Малик Қаюмовни яқинда Тошкентда, республика кинематографчилари съездида кўрдим. У доклад қилди. Маслаҳатлашдик. Шунга қарамай, у ўша куни иш фаолиятини Кино уйи қурилишини бориб кўришдан бошлади. Ҳар бир янги архитектура иншооти халқнинг эстетик ғурурига айланаётган бу ажойиб шаҳарда ғўзал лойиҳа асосида қурилаётган Кино уйида ишлар қандай бораётганлиги билан қизиқди. Келгусида Кино уйи, албатта, барпо этилади. Чунки, бу кинематографчиларга ва томошабинларга жуда зарур. Бундан ташқари Тошкент Халқаро кинофестиваллар меҳмонларини қабул қилиш ва учрашувлар ўтказишда ҳам қулайликларга эга бўлиши табиий. Ўшанда меҳмонларни Кино уйига ўзининг қалб қўрини бағишлаган ажойиб инсон, ўз ишининг моҳир устаси, бетакрор талантли кинематографчи Малик Қаюмов самимий табриклаб, кутиб олишига ишонаман.

И. ВАЙСФЕЛЬД,
Бутуниттифоқ Давлат кинематография институтининг профессори, санъатшунослик доктори.

СУРАТДА: кинорежиссёр Малик Қаюмов.

НОЁБ ИСТЕЪДОД

СССР халқ артисти, кинорежиссёр Малик Қаюмовнинг номи фақат бизнинг мамлакатимизда эмас, балки, унинг сарҳадларидан узоқ-узоқларда ҳам маълум ва машҳурдир. Унинг ҳаёти ва ижоди Ўзбекистоннинг барча бадиий маданиятидан ажралмасдир. Малик Қаюмов фильмлари ҳақида ёзиш — бу, республикамиз ҳақида, унинг босиб ўтган тарихий йўли ва бугунги куни тўғрисида ёзиш демакдир. Чунки, уларнинг ҳар бири ўзбек халқи ҳаётининг жонли кинойилномасидир. Малик Қаюмов ижоди бу ҳужжатли киномизнинг яратилишидан то шу кунгача бўлган йўлидир. Унинг ҳар бир лентасида тарихнинг энг актуал, ёрқин саҳифалари акс этган. Гражданин ва катта санъаткор-коммунистнинг қайноқ қалби ҳар гал унга мавзуни мутлоқ аниқ танлаш ва уни экранда мужассамлаштириш учун энг ёрқин, замонавий усулларни кўрсатиб туради. Уларнинг айримларини, масалан, «Ўзбекистонимизга келинг», «Ўн уч қалдирғоч», «Тожихон Шоднева», «Баҳордан баҳоргача», «Самарқанд доим мен билан», «Шарқда ажойиб шаҳар бор»ни эслайлик. Санъаткорнинг катта муваффақиятини таъминлаган бу фильмлар ўзбек ҳужжатли киноси тараққиётининг янги босқичларини ҳам белгилаб берди. Улар ўзбек санъатининг, халқнинг мулкидир.

Сўнгги йилларда режиссёр ижодининг ўзига хос хусусиятларидан бири шуки, у қисқа метражли фильмларни кўпроқ яратишга интилмоқда. М. Қаюмов материални ўта синчковлик билан танлайди, уни жуда ихчамлаштириб, томошабинларга етказишда бутун диққат-эътиборни таъсирчанликни таъминлашга жамлайди, айтилмоқчи бўлган фикр-мулоҳазани тўлароқ, бўрттириброқ кўрсатишга интилади ва муваффақиятга эришади. «Паранжи» фильми фикримизга яққол далил бўла олади. Ўзбек аёлининг тақдири ҳақида кўплаб хроникал, ҳужжатли (Малик Қаюмов томонидан ҳам яратилган) фильмлар бор. Уларнинг ҳаммаси ўзбек аёлининг ўтмишдаги ва ҳозирги тақдирининг у ёки бу қиррасини очган. «Паранжи»да эса, 7 минут ичида у босиб ўтган жуда катта тарихий йўл кўрсатилади. Ўзбек аёлининг инқилобгача бўлган аччиқ қисмати, уни озод қилиш учун олиб борилган аёвсиз кураш, унинг келажаги, бахтли яшаши ҳуқуқини қўлга киритиш учун олиб борилган жанглар ва бугунги бахтли ҳаёти — буларнинг ҳаммаси шундай катта ишонтирувчи куч, муҳаббат билан, қайноқ қалб билан кўрсатилганки, томошабин ҳайратланмасдан қололмайди. Фильмнинг катта умумлаштирувчи ҳақиқати, — бу усталик билан фойдаланилган ҳужжатлар ҳақиқати, бу режиссёрнинг ўзи жонли гувоҳ бўлган ҳақиқатдир. Фильмда диктор тексти йўқ. Ундаги ҳар бир кадр аниқ, тушунарли ва шу билан бирга катта таъсирчан кучга эга бўлган фикрни ўзида мужассамлаштирган. Бу фикр ер юзининг ҳар бир нуқтасидаги томошабинга ҳеч қандай шарҳсиз тушунарлидир. Мен «Паранжи»ни Лейпциг фестивалида қандай томоша қилганликларини эслайман. Фильм лиқ тўла залда ҳеч қандай нафас олишсиз томоша қилинди. Картина тугагач, залда бир зум сукунат бўлиб турди, кейин эса, зал узоқ давом этган гулдурос қарсакларга тўлиб кетди.

Малик Қаюмов доимо ижодий изланишда бўлган режиссёрдир. У ўз касбини беҳад севар экан, ўз томошабинини ҳамиша аниқ билиб туради. Юқорида айтилган лентанинг стили режиссёрнинг ҳозирги замонавий, маълумотли, кўп нарсадан яхши хабардор бўлган, маданиятли томошабинга муаллиф фикри аниқ, аммо ихчам кинематографик шаклда берилиши керак, деган чуқур ишончидан далолатдир. «Паранжи» ҳозирги замон кино санъатининг етук асари бўлиб, унга XX Лейпциг фестивали барча қатнашчилари томонидан якдиллик билан «Олтин кабутар»ни беришга қарор қилинганлиги қувончлидир.

Малик Қаюмов ижодида унинг бутун ҳаёти давомида қайта-қайта мурожаат қиладиган мавзулар бор. Режиссёр тарихнинг маълум босқичларида мазкур мавзуларга бот-бот қўл уриб, уларни янги ҳаётий материаллар негизида кўрсатади. Пахтакорларимиз меҳнати, ўзбек аёлининг тақдири, интернационализм, жаҳон халқлари дўстлиги мавзулари шулар жумласидандир. Ушбу мавзулардаги фильмларда Малик Қаюмовнинг актив ҳаётий позицияси, унинг ғоявий чиниққанлиги, коммунистнинг инсониятнинг нурли ғояларига садоқати ва матонати ўз инъикосини топган. Биз унинг «Олтин Бенгалия», «Инсониятнинг беш қўли», «Вьетнам — менинг ватаним» фильмларини хотирлаймиз. Улар ўз вақтида катта олижаноб ғоялари, мазмуннинг бойлиги билан қалбимизни ром этган эди.

Интернационалист санъаткор Малик Қаюмов ер шарининг исталган нуқтасидаги муҳим воқеаларга ҳамиша ҳамнафас бўлади. Улардан ғоятда таъсирланади ва ўз фильмлари билан шу воқеаларга жавоб беришга интилади. «Ер ислоҳоти», «Афғонистон: Инқилоб давом этади» фильмлари ана шу ҳис-ҳаяжонлар билан йўғрилгандир. Улар ягона мақсад — афғон халқи ҳаётидаги тарихий воқеа тўғрисидаги ҳақиқатни айтиш ниятида яратилган.

Ер ислоҳотининг — бу муҳим ижтимоий воқеанинг гувоҳи бўлган М. Қаюмов фильмда ўша кунларнинг муҳитини, Афғонистон халқининг ўтмишда чеккан азоб-уқубатларини ва ҳозирги ҳис-ҳаяжонини беролган. Афғонистон деҳқони тақдиридаги бу тарихий воқеа ноёб кадрларда муҳрланган. Фожиали ўтмишнинг дард-аламини бошидан кечирган кишиларнинг қиёфасини, уларнинг бахту шодликдан, чексиз қувончдан мамнун чеҳрасини ҳис-ҳаяжонсиз томоша қилиш қийин. Уларнинг кўзда ёшлари билан ер олиш ҳақидаги гувоҳномани юзга суртишларини, фильм қаҳрамонларида ижтимоий онглиликнинг ўсиб бориши, амалга оширилган инқилобнинг ҳақиқий моҳиятини тушуниши, бу инқилоб уларга ва фарзандларига ёрқин келажакни бахшида этаётганлигини англашдаги ҳис-ҳаяжонларини тушуниш мумкин. Фильмнинг сиёсий ўткирлиги, чуқур инсоний мазмуни бу фильмни ҳам ўзбек, ҳам афғон кино санъатида катта воқеага айлантирди.

«Афғонистон: Инқилоб давом этади» деган иккинчи фильм ҳам катта аҳамиятга сазовордир. У сиёсий полотно бўлиб, Малик Қаюмов ва унинг муаллифдошлари (А. Е. Бовин, Т. Нодиров, Ш. Маҳмудов) ўзларининг интернационал бурчларини бажариб, Афғонистондаги Апрель революциясининг чуқур социал, сиёсий моҳиятини очиб бердилар.

Фильмда Афғонистон халқи ҳаётидаги тарихий босқич тўғрисидаги воқеалар негизида беш фарзанднинг онаси — Ҳакиманинг тақдири кўрсатилган. Инқилобдан сўнг унинг уйига революция келтирган қувонч ва бахт-саодатнинг аҳамияти Ҳакиманинг фикр-уйлари орқали фильмнинг катта сиёсий ғояси кўрсатилган. Фильмнинг ғоявий йўналиши, образларнинг публицистик аниқлиги бу картинани томошабин кино санъаткорлардан кутаётган асар даражасига кўтарди.

«Паранжи», «Ер ислоҳоти», «Афғонистон: Инқилоб давом этади» фильмларида атоқли кинорежиссёр Малик Қаюмовнинг ҳаловатсиз, тиним билмас катта қалби ўзи ифодасини топди.

Х. АБУЛҚОСИМОВА,
санъатшунослик кандидати.

СУРАТЛАРДА: М. Қаюмовнинг «Паранжи», «Афғонистон: Инқилоб давом этади» фильмларидан кадрлар.

ГРАФИК ИЗДАН ЧИҚМОҚДА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ РЕДАКЦИЯСИ, ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ВА ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ҲАМКОРЛИК ШАРТНОМАСИ АМАЛДА

Реконструкциялаш — тараққиёт йўли. Партиямиз XXVI съезди экономикани тараққий эттириш йўлларини белгилаб берганида корхоналарни реконструкциялаш афзалликларини алоҳида таъкидлаб ўтганлиги бежиз эмас. Тошкент тўқимачилик комбинати бир неча йилдирки, реконструкция қилинмоқда. Бу ҳақда «Совет Ўзбекистони» саҳифасида ва республика телевидениеси орқали шу йил 10 апрелда гап юритилганлиги газетхонга маълум. Телевидение кўрсатуви ва газетада ёритилган мақолада реконструкциялаш ишларининг борилиши, қўлга киритилган ютуқлар, йўл қўйилаётган камчиликлар таҳлил қилиб берилганди.

Орадан ойлар ўтди. Шу давр ичида Тошкент тўқимачилик комбинатининг реконструкция қилинаётган объектларида қандай ўзгаришлар бўлди? Нималарга эришилди-ю, қандай камчиликларга йўл қўйилди? Бугунги мақолада шу ҳақда гап боради.

Узоқ йиллар мобайнида ишлатилиб, маънавий жиҳатдан эскирган дастгоҳларни алмаштириш, цехларни янгилаш йўли билан газламага бўлган бугунги эҳтиёжни қондириш учун қатъий кураш олиб борилмоқда. Реконструкция ишларига жами 39 миллион сўм ажратилган бўлиб, 1981 йилнинг ўтган ойларида корхона объектларида 748 минг сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди. 700 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Корхонани тўхтатмасдан туриб реконструкция қилишнинг афзаллигини алоҳида кўрсатиб ўтиш ўринлидир. Бошқача қилиб айтганда, бу ерда ҳам маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда, ҳам реконструкциялаш ишлари адо этилмоқда. Бу албатта, ўзига хос қийинчиликлар туғдириши табиий. Корхона коллективи бундай қийинчиликларни мардонавор енгиб ўтмоқда Бир қатор цехларда реконструкциялаш ишлари давом этаётган бўлса ҳам комбинат белгиланган иқтисодий-техника кўрсаткичларини муваффақиятли бажаряпти. Масалан, шу йилнинг беш ойида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 104,3 процент бажарилди. Маҳсулот реализация қилиш топшириғи ортиғи билан адо этилди. Пландан ташқари тайёрланган ва реализация қилинган ранго-ранг газламалар 750 минг сўмликни ташкил қилди.

Корхонани реконструкция қилиш соҳасида бу йил катта ҳажмдаги ишлар бажарилади. Жами 3,5 миллион сўмлик маблағ ўзлаштирилиши керак. Шунингдек шаҳримизнинг генерал Узоқов кўчасида йигирув-тўқув фабрикаси қурилиши бошланиб кетди. Бу объектда шу йилнинг ўзидагина 4,5 миллион сўмлик қурилиш ишлари адо этилади. Корхонадаги пардозлаш фабрикаси эски цехлар ўрнида барпо қилинмоқда. У, реконструкциялаш юзасидан белгиланган программада биринчи навбатда бажариладиган ишлар қаторига киритилган. Ана шу объектларда кейинги ойларда иш анча тезлашди.

Бир қатор объектлар фойдаланишга топширилди. Улар орасида 40 минг киловатт қувватли подстанция ҳақида гап юритиш мумкин. Бу ерда қурилиш ишлари яхши йўлга қўйилган. Юқори кучланишли тармоқ яқингинада қуриб тамомланди. Электр ремонт-механика цехи комбинат фаолиятида етакчи бўғинлардан бири ҳисобланади. Цехнинг янги корпуси ҳам муддатидан илгари қуриб тугалланди. Ип фабрикасининг бўяш цехига қарашли маъмурий-маиший бинодаги реконструкциялаш ва қурилиш ишлари поёнига етказилди. Корпус фойдаланишга топширилди. Бўяш цехида 22 та аппарат ўрнатилди.

Комбинатни реконструкция қилиш объектларида «Ташпромстрой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси — бош пудратчи. Бош пудратчи ва ёрдамчи пудратчилар ўзаро ҳамкорликда реконструкциялаш объектларида бир қанча ишларни амалга оширганликлари корхонада маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришга хизмат қилади, албатта. Шу билан бирга комбинатни реконструкция қилиш соҳасида 1981 йил учун белгиланган ишлар графиги тўла-тўкис бажарилмаётганлигидан ҳам кўз юмолмаймиз. Бу ҳақда қатор мисоллар келтириш мумкин. Тошкент тўқимачилик комбинати бош директорининг ўринбосари Акбар Икромович Икромовнинг таъкидлашича корхонада қурилиш ишлари биринчи навбатда тугатилиши ва эртароқ фойдаланишга топширилиши лозим бўлган объектлар ўндан ортиқ. Баъзида бош пудратчи — «Ташпромстрой» трестининг 1-қурилиш-монтаж бошқармаси раҳбарлари (бошқарма бошлиғи Алексей Дюнусович Ли) ишга туширилиши лозим бўлган муҳим объектлар бир ёқда қолиб ишчи кучларини эндигина бошланган қурилиш участкаларига сафарбар қилишдан иборат ёмон практикага амал қиляптилар. Оқибатда реконструкцияланаётган цехлардаги қурилиш-монтаж ишлари графиги издан чиқмоқда.

Шу йилнинг ўтган олти ойи мобайнида реконструкциялашга ажратилган маблағлар тўла ўзлаштирилмай қолди. Бугунги иш суръати капитал маблағларни ўзлаштиришни хавф остида қолдирмоқда. Бош пудратчи ёрдамчи пудратчиларга тегишли иш фронтини белгиланган вақтларда таъминлаб бермаслиги графикдан ортда қолишнинг асосий сабаби бўлиб қолмоқда. Графиклар тузилса-ю, уларга амал қилинмаса бундай графикнинг кимга кераги бор. Реконструкция ишлари билан шуғулланаётган қурувчилар коллективлари бу масалага алоҳида эътибор қилишларини истардик.

Биргина рақамни эътиборингизга ҳавола этмоқчимиз. Реконструкциялаш ишларига ажратилган барча маблағ — 39 миллион сўмнинг атиги 20 миллион сўми эндигина ўзлаштирилди. Бу, графиклар тўла бажарилмаётганлигини яққол кўрсатиб бермайдими, ахир! Саккиз қаватли пардозлаш фабрикасининг маъмурий-маиший биноси қуриб тамомланганига саккиз ойдан ошиб кетди. Бироқ, корпус ҳалигача фойдаланишга топширилгани йўқ. Сабаб нима? Асосий сабаб лифт муаммоси. Пассажир лифтлари аллақачон ўрнатиб бўлинган. Юк ташишга хизмат қиладиган лифт қурилиши чала-яримлигича қолиб кетмоқда. Бир объектни тўла фойдаланишга топшириб, сўнгра бошқа участкага ишга ўтишдан иборат оддий қоида бузилишининг оқибати шунга олиб келмоқда.

Яна бир масала. Реконструкция қилинаётган объектларга қурилиш материалларини етказиб бериш бир меъёрда ташкил этилмаган. Бу ҳам ёмон оқибатларга олиб келмоқда. Пардозлаш фабрикасининг оқартириш-мерсерлаш цехи бутунлай янгидан қурилмоқда. Цехга бетон, темир-бетон конструкциялар, панеллар вақтида етказиб берилмаяпти. Материаллар танқислиги туфайли кейинги кунларда қурилиш суръати сусайиб кетди. Қурувчиларнинг куйиниб айтишича, кейинги 18 кун мобайнида объектга бетон мутлақо келтирилмади. Қанча вақт бекор кетди-ю, ишчи кучлари қанча бекор турди — графикнинг бажарилмаслигига ана шулар сабаб эмасми? Илгариги мақолада ҳам шу объектдаги бекор туришлар ҳақида сўз борганди. Реконструкцияланаётган объектларда ҳар куни 155 нафар қурувчи ишлаши лозим. График ана шунга қараб тузилган. Аслида нима бўляпти? Аслида қурилиш ишларида қатнашаётган кишиларнинг умумий сони 70—80 кишидан ошмаяпти.

Баъзи объектларда қурилиш мутлақо тўхтатиб қўйилган. Юз ўринли профилакторий қурилиши бир ойдан буён тақа-тақ тўхтаб қолган. Бу ерда ишлаётган бинокорлар трест раҳбарларининг кўрсатмаси билан бошқа объектларга олиб кетилган. Марказий иситиш пункти, канализация, насос станцияси ва коллектор қурилиши майдонларида ҳам ишлар бошланди-ю, кўп вақт ўтмасдан бу ерда ҳеч ким кўринмай қолди.

Ҳар ҳафтанинг чоршанба кунида комбинатни реконструкция қилишда иштирок этаётган бинокорлик ташкилотлари раҳбарларининг буюртмачилар иштирокидаги планёркасини ўтказиб туриш анъанага айланди. Бундай планеркаларда қилинган ишлар ва бартараф қилиниши лозим бўлган камчиликлар ўртага қўйилади, йўл қўйилган камчиликлар ва нуқсонларни бартараф этиш тадбирлари белгиланади. Шуни айтиш керакки, бундай планеркаларда реконструкциялашга алоқадор бўлган раҳбарлар қатнашса ҳам белгиланган тадбирлар вақтида бажарилмасдан қолмоқда. Ҳафталик планеркаларнинг ролини ошириш лозим. Ана шунда реконструкциялаш юзасидан белгиланган графикларнинг бажарилишига эришиш мумкин.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.
Б. САИДАЛИЕВ,
Ўзбекистон телевидениесининг махсус мухбири.

РЕДАКЦИЯДАН: Кеча Ўзбекистон телевидениеси орқали сўзга чиққан республика Қурилиш министрлигининг ва реконструкцияга жавобгар бўлган трестнинг раҳбарлари қурилиш ишлари планлари нега тўла бажарилмаётганлигига аниқ ва равшан жавоб бера олмадилар.

Ўйлаймизки, ушбу рейд материали Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги коллегиясида муҳокама этилиб, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет чоралар кўрилади.

ҒАЛЛАКОРЛАР ҒАЙРАТИ

ЖИЗЗАХ

Бахмал районидаги «Сангзор» совхози комбайнчиларига суғориладиган ерлардаги ғаллани ўриб-йиғиб олиш учун уч кун кифоя қилди. Ҳар гектар ердан 40 центнердан дон йиғиштириб олинди. Бу пландагидан икки баравар кўпдир.

Ўрим-йиғим транспорт отряди ҳозир лалми ерларда ишламоқда. Хўжалик механизаторлари 4 минг гектар майдондаги ғаллани ўриб олиб, 6 минг тонна арпа ва буғдой янчишлари лозим.

ФАРҒОНА

Область ғаллазорларида ўрим-йиғим ипатоволиклар усулида ташкил этилди. Шу туфайли комплекс отрядлар ғаллани қисқа муддатларда ўриб олдилар. Комбайнчиларнинг иш ҳажми ўтган йилдагидан анча кўп бўлишига қарамай ана шундай муваффақиятга эришилди. 8,5 минг гектар майдондан ўтган йилги мавсумдагидан кўп ҳосил йиғиштириб олинди.

МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

ТОШКЕНТ («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республикада картошка етиштиришни янада кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилган эди. Тошкент райони деҳқонлари шунга асосан иш олиб бориб, улкан ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга 16 минг тонна картошка топширилиб, бу борадаги йиллик план шараф билан адо этилди. Ҳосилдорлик ўтган йилдагидан 40 центнер кўп, яъни 150 центнерни ташкил этди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан давлатга 14 минг тонна кўп картошка етказиб беришга эришилди.

Улкан ғалабага Навоий номли, Охунбобоев номли, Ильич номли, «Ленин йўли», Собир Раҳимов номли, Ленин номли колхозларнинг деҳқонлари муносиб ҳисса қўшишди. Охунбобоев номли колхоздан Й. Бозорбоев, Навоий номли колхоздан Т. Алимов, Карл Маркс номли колхоздан Т. Мираъзамов, Ильич номли колхоздан Р. Шорустамов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда гектаридан 220—250 центнердан ҳосил олинди.

Ҳозирги кунда райондаги 38 та картошкачилик бригадаси ҳосилдорликни 200 центнерга етказиш учун курашмоқда.

Тошкент райони хўжаликларининг деҳқонлари сабзавотдан мўл ҳосил етиштириб, зиммаларидаги юксак социалистик мажбуриятларини 7 октябрь — СССР Конституцияси кунигача бажаришга қарор қилишган.

МУБОРАК ГАЗ КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛИШИ МУХБИРЛАР ПУНКТИ

ИШГА ТУШИРИШ АРАФАСИДА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ», «ПРАВДА ВОСТОКА» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАР ПУНКТИНИНГ ЎН ТЎРТИНЧИ АХБОРОТИ

Муборак газни қайта ишлаш заводи учинчи навбати иккинчи блокининг қурилмалари ишга тушадиган кун яқинлашиб қолди. Бу блок йилига 1,5 миллиард кубометр газни қайта ишлаш қувватига эга бўлади. Иш комиссияси бу ерда бир қанча муҳим объектларни — ёрдамчи цехлар, эстакадалар, машъала хўжалигини қабул қилиб олди. Тахнатошдаги бинокорлик конструкциялари заводи ниҳоят градирня учун зарур бўлган ва орзиқиб кутилган ёғоч деталларни юборди, «Мубарекгазпромстрой» трестининг мутахассислари эса уларни ўрнатдилар. Градирня ишлашга тайёр, комиссия уни қабул қилиб олди.

Корхона кадрлар бўлимининг иши кўпайиб кетди. Бу ерда иккинчи блокнинг мураккаб ускуналарида ишлайдиган мутахассислар ҳозирдаёқ ишлаш учун ҳужжатларни расмийлаштирмоқдалар. Ишчиларнинг кўпчилиги Оренбургдаги турдош завод курсида ўқиди, бошқалари эса шу ернинг ўзида, Муборакда стажировкадан ўтди.

НАВБАТДА — КОМПРЕССОР СТАНЦИЯСИ

Компрессор станциясининг қурувчиларига ғоят оғир шароитда ишлашга тўғри келмоқда. У Муборак заводидан уч километр нарида барпо этилмоқда. Станциянинг асосий вазифаси — юз километр узунликдаги Муборак — Зирабулоқ газ қувурининг ўтказиш қобилиятини кўпайтиришдан иборат. Бу иш трубопроводда юксак босим ҳосил қилиш — 55 атмосферагача етказиш йўли билан бажарилади.

«Мубарекгазпромстрой» тресги июль ойининг охирида ишга туширилиши лозим бўлган бу муҳим объектни графикда белгиланганидан орқада қолиб қурмоқда. Ишга тушириладиган бу объектнинг асосий ишлари ҳозирдаёқ бажарилган — газ узатадиган еттита агрегат ўрнатилган, станцияни газ қувурига улайдиган узел шай қилиб қўйилган, газни совитадиган аппаратлар монтаж қилинган, сепараторлар ўрнатилган. Аммо шунга қарамай ишга тушириш-созлаш ишларининг ҳаммаси белгиланганидан бир неча кун кейин бошланади. Қурувчилар трубопроводларни монтаж қилишни тезроқ тугаллашлари, ускуналарни бир-бири билан боғлашни тугаллашлари лозим.

Компрессор станциясини электр билан таъминлаш масаласи ғоят қийин ҳал этилди. Энди бу муаммо кун тартибидан олиб ташланди. «Узсельэлектромонтаж» трести 7-механизациялашган колоннасининг мутахассислари пасайтирувчи подстанцияни ҳозирдаёқ ўрнатдилар. Муборакдан ана шу подстанциягача 35 киловольт кучланишли электр линияси тирговичлари ўтказилди. Энди ана шу трестнинг тўққизинчи колоннаси симларни шу тирговичларга илмоқда, яқин вақт ичида бутун энергетика системаси ишга шай бўлади.

ЁРДАМ ЎЗ ВАҚТИДА ЕТИБ КЕЛДИ

Қурилишга Украинадан мадад келмоқда: Ивано-Франковск областидаги олий ўқув юртларининг студентлари бу ерга етиб келишди. Уларнинг «Факел-81» деб аталган отрядини бу ерда кутиб олишди, трест ёрдамчи хўжалиги территориясидаги вагончаларга жойлаштиришди. Отрядда энергетика техникуми иккинчи ва учинчи курсларининг 36 нафар ўқувчиси бор.

— Биз Ўзбекистонга биринчи марта келишимиз, — дейди командир Владимир Кочура. — Бу ердаги кўпгина нарсалар биз учун янги ва қизиқарлидир. Қурилиш раҳбарлари билан дастлабки кунниёқ яхши алоқа ўрнатдик. Бизни коржома билан таъминлашди, ошхоналардан бири ажратилди. Озиқ-овқат етарли. Ошпаз ўзимиздан, овқат сифатига масъулиятли киши ҳам бор...

Студентлар даштда, жазирама иссиқда ишламоқдалар. Улар компрессор станциясида ер қазиш ва бетон ётқизиш ишларини бажариб, канализация ва теплотрасса ўтказмоқдалар.

— Қуёш тинкани қуритяптими?

— Ҳа, лекин биз кўникиб қолдик: эрталаб ва иссиқ пасайган пайтда — кечқурун ишлаймиз... Кунлик нормани бажаряпмиз. Кайфиятимиз яхши, бардаммиз.

«Факел-81» отрядининг планларида 200 минг сўмлик иш бажариш кўзда тутилган. Яқинда Ивано-Франковск педагогика институтидан яна бир қурилиш отряди: физика-математика, филология ва педагогика факультетларининг студентлари ҳам Муборакка келишди. 35 нафар медик студентдан иборат учинчи отряд йўлда келяпти.

ШАҲАРГА СУВ КЕЛМОҚДА

Қуйимозордан тортилаётган водопровод ишга тушганидан кейин Муборак бир неча ўн минг кубометр тоза ичимлик сув оладиган бўлади. Бу магистралнинг қурилиши «Бухарагазпромстрой» трестининг айби билан чўзилиб кетди. Лекин ҳозир иккинчи кўтариш насос станциясида ишлар тугалланди, траншеяларга қувурлар ётқизилиб кўмилди, қувур ариқни сув юборишга тайёрлаш ишлари бошланди. Магистрални ювиш учун унга камида 50 минг кубометр сув юбориш керак. Ўн минг кубометр сиғимли сув омборини қуриш тугалланмоқда.

«Средазэнергомонтаж» трести химиявий йўл билан сувни тозалайдиган объектларни тезроқ ишга тушириши лозим. Бундай объектларни ишга туширмай туриб ишлатилган сувдан иккинчи марта фойдаланиш мумкин бўлмай қолади.

Объектда келгуси ойда кўп ишлар қилиниши керак. Жумладан, иккинчи сув омборини қуриш, иккита насос станциясини ўрнатиш лозим. Ўшанда Муборак шаҳри бир суткада қўшимча равишда юз минг кубометр ичимлик сув олиши мумкин бўлади.

М. КАРОМОВ,
Ю. КРУЖИЛИН,
В. ПЕТРОВ,
В. ШУМАЙЛОВ.

БЕНЗИН ЎРНИДА ГАЗ

Тошкентдаги 3-таксомотор паркининг 130 та автомобили бензин ўрнига газда ишламоқда. 84 литр суюлтирилган газ кетадиган баллон юкхонага ўрнатилади. У машинанинг 450—500 километр масофани босиб ўтиши учун кифоя қилади. Натижада ёқилғи сарфи анча камайди. Атроф-муҳитнинг ифлосланиши уч-тўрт марта қисқарди.

Суратда: машиналарни йўлга чиқаришдан олдин текшириб кўриш пайти.

Ш. Алимов фотоси. (ТАСС).

АЛ-ХОРАЗМИЙНИНГ 1100 ЙИЛ ИЧИДАГИ БИРИНЧИ БИБЛИОГРАФИЯСИ

НОДИР МАЖМУА

А. Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат кутубхонасининг ходимлари Муҳаммад ал-Хоразмий тўғрисида биринчи библиография тузиб чиқдилар.

IX асрда яшаган буюк математик олим ва астроном тўғрисидаги адабиёт тўплами китоб босиш пайдо бўлганидан бери чиққан биринчи нашрдан тортиб ҳозирги кунгача чиққан нашрларни ўз ичига олади.

Муҳаммад ал-Хоразмийнинг ҳозирги тушунчага кўра кичик — атиги бир ярим босма листдан иборат арифметик тазкираси инсоният маданиятини ривожлантиришда жуда катта роль ўйнади! У кўп асрлар мобайнида алгебра бўйича асосий қўлланма бўлиб келди.

Библиографияда кўрсатилган китобларнинг энг қадимийси — (итальянча ҳам ўчирилмайдиган бутун сонлар тўғрисидаги қисқача янги алгоритм) — 1431 йили лотин тилида чиққан факсимил нашрдир. 1507 йили Саксонияда Теодор Свифелнинг шу тилда чиққан «Алгоритм» деб аталмиш сонлар практикаси тўғрисидаги икки иншо» китоби ҳам бор.

Хоразмий тўғрисидаги биринчи рус китобларидан бири 1888 йилда чиққан. Москва университетининг приват-доценти, халқаро фанлар тарихи комиссиясининг аъзоси В. В. Бобинин кўҳна Хиванинг ажойиб фарзандининг ҳаёти ва илмий жасорати тўғрисида гапириб берганди.

Совет олимлари араб тилидаги қўлёзмаларни таржима қилишга неча бор киришганлар. Қадимги қўлёзмалар таниқли шарқшунос М. А. Сальенинг Ўрта аср олимининг ҳаёти ва илмий фаолияти тўғрисида ҳикоя қилган китобига, таниқли математик А. П. Юшкевичнинг «Муҳаммад бин Мусо ал-Хоразмийнинг арифметик тазкираси» китобига асос бўлиб хизмат қилди. Ю. Копелевич билан Б. Розенфельднинг Тошкентда чиққан «Ал-Хоразмий Муҳаммад. Математик тазкиралар» китоби ҳам донг таратди. Китоб араб тилидаги қўлёзмалардан таржималарни ўз ичига олган.

(ЎзТАГ).

В. С. ЛЕВАРТОВСКИЙ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 80 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

ХАЛҚ ФАРЗАНДИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг тарихини яратганларнинг, социалистик революция ва граждандлар уруши қаҳрамонларининг, социализм қурувчиларининг, Ленин партияси ишига содиқ кишиларнинг номи халқ хотирасида абадий яшайди. Зеро уларнинг ҳаёти биз учун ёш авлодни тарбиялашда катта намуна бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистонда Совет ҳокимияти ғалабасини, социализм қурилиши муваффақиятини таъминлашда катта роль ўйнаган сиймолар орасида В. С. Левартовскийнинг ҳам муносиб ўрни бор. У 1891 йилда Украинада Кременчуг шаҳрида темир йўлчи оиласида дунёга келди. 1906 йилда темир йўл билим юртини битиргач, 15 ёшидан темир йўлда ишлай бошлади. 1909 йилдан бошлаб Тошкент темир йўлида техника идораси ходими сифатида иш бошлаб, суронли революцион воқеаларга актив киришиб кетди ва ишчилар орасида катта обрў қозонди.

1918 йилда Тошкентнинг Бородинск устахоналарида коммунистик ячейка тузилиб, дастлабки кезларда 29 коммунист бор эди. Бундай партия ячейкалари Тошкентнинг Бош темир йўл устахоналарида ҳам тузилди. Большевикларнинг активлиги туфайли темир йўлчи-ишчилар Туркистон пролетариатининг Совет ҳокимияти учун олиб борган курашининг олдинги сафларида бордилар.

Революциянинг дастлабки кунлариданоқ В. С. Левартовский Бородинск устахоналари ишчилари билан бирга қизил гвардиячи ишчилар сафида бўлди.

1917 йилда Бородинск устахонасининг умумий йиғилиши В. С. Левартовскийни Темир йўл транспорти ходимлари касаба союзи биринчи маҳаллий комитетининг секретари этиб сайлади. Шу йилнинг май ойида Оренбургда чақирилган 1-темирйўлчилар съездига Тошкент темир йўлидан делегат қилиб юборилди.

Октябрь революцияси ғалаба қозонгач, Владимир Сергеевич Тошкент темир йўл узелида жамоат ташкилотларини ва Совет ҳокимияти органларини ташкил этиш ва мустаҳкамлашда актив қатнашди. 1918 йилда Туркистон темир йўли 8-районининг ишчи ва хизматчилари Владимир Сергеевични аввал шу узель ижроия комитетининг секретари, кейинчалик эса молия ва ҳисоб комиссари этиб сайладилар.

Орадан бир йил ўтгач, В. С. Левартовский темир йўл устахоналари қизил гвардияси отрядларида хизмат қилар экан. Тошкентда юз берган эсер-оқ гвардиячилар исёнини бостиришда эски шаҳар меҳнаткашлари билан биргаликда актив қатнашди.

1919 йил мартида КПСС сафига қабул қилинган В. С. Левартовский 3-темир йўл район партия комитетининг секретари этиб сайланди, 1920 йилда эса аввал Туркистон Фавқулодда комиссиясига, кейин эса Мирзачўл Фавқулодда комиссиясига ишга юборилди. Владимир Сергеевичнинг 20-йиллардаги фаолияти ниҳоятда сермазмун бўлди. У турли масъул лавозимларда фаол меҳнат қилди.

Партия 30-йилларда контроль органларига жуда кўп коммунистларни юборди. Улар Октябрь революцияси ва гражданлар уруши даврида партия сафига қабул қилинган бўлиб, принципиал, вазиятни дарҳол илғаб оладиган пухта коммунистлар эдилар. В. С. Левартовский тўрт йил мобайнида Тошкентда катта инспектор, транспорт ва алоқа группасининг раҳбари ва бошқа масъул лавозимларда ишлаб, партиянинг бош йўлини активлик билан ўтказиш, партия сафларининг ленинча бирлиги учун курашда катта ғайрат кўрсатди.

В. С. Левартовский 1935 йилдан меҳнат фаолиятининг сўнгги кунларига қадар узлуксиз равишда Ўзбекистон КП марказий аппаратида ишлади. Сўнгги ўн йил ичида у яна Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети партия коллегиясининг аъзоси, 1953 йилдан 1959 йилгача эса Ўзбекистон КП Марказий Комитети партия комиссиясининг аъзоси бўлиб ишлади. Бу кезларда унинг ҳалол, принципиал, кишиларга меҳрибонлик каби фазилатлари ёрқин намоён бўлди.

Ҳаёт йўлида катта тажриба тўплаган, партия қурилиши масалаларини яхши билган ташкилотчи Владимир Сергеевич Ўзбекистон Компартиясининг контроль органлари ишига салмоқли ҳисса қўшди. У республиканинг ижтимоий ҳаётида актив қатнашди, партия органларига ва жамоат ташкилотларига, район ва шаҳар контроль комиссияларига сайланди. Ўзбекистон Коммунистик партиясининг X, XI, XII съездларида делегат бўлиб қатнашди.

Партия ва ҳукумат Владимир Сергеевичнинг меҳнатига юксак баҳо берди. У «Ҳурмат белгиси», Меҳнат Қизил Байроқ орденлари ҳамда медаллар, СССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Ўзининг бутун ҳаётини партия ишига бағишлаган В. С. Левартовский революция солдати бурчини сидқидилдан бажарди. Унинг номи миннатдор авлодлар қалбидан чуқур ўрин олган.

Н. БЕЗРУКОВА,
Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институтининг катта илмий ходими.

САНЪАТ ОЛАМИДА

МАСЪУЛИЯТЛИ ИМТИҲОН

Жонажон Ватанимиз пойтахти Москвага қилган бу галги ижодий сафаримиз қувончли бир дамларда бошланаётганлиги билан қадрлидир. Санъат мухлисларига маълумки, олти кун бурун Москвада, Большой театр саҳнасида ўзбек совет санъатининг қалдирғоч намунаси ижро этилди. Атоқли совет ёзувчиси Шароф Рашидовнинг халқимиз ўртасида аллақачон машҳур бўлиб кетган «Кашмир қўшиғи» қиссаси асосида яратилган бу асар «Ҳинд достони» деб аталади. Асар музикасини ёш, келажаги янада порлоқ композитор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Улуғбек Мусаев ёзган. Ана шу балет аввал бизнинг театрда саҳналаштирилганлигини томошабинлар яхши билишади. Мен бу асарда бош ролни ижро этганлигим билан бир умрга бахтиёрман.

Сафарга жиддий тайёргарлик кўрдик. Кўрсатиладиган асарлар анча барвақт белгилаб олинган эди. Санъ-

БУГУН МОСКВАДА А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ БОШЛАНАДИ

аткорларимиз ўз устларида завқ-шавқ билан ишладилар. Москвадек шаҳри азимда муносиб ижрочилик кўрсатиш осонми?! Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Тайёргарлик жараёнида композиторлар билан бўлган алоқамиз янада кучайди ва активлашди. Баъзи операларнинг оҳангларига таҳрир киритилди. Балетларимизнинг хореографик жилоси янада кўркам ва жозибали бўлиши учун Иттифоққа, қолаверса, жаҳонга машҳур санъаткорлар тажрибасидан унумли фойдаландик.

Гастрол Мухтор Ашрафий ва Сергей Василенконинг «Бўрон» операси билан очилади. Бу асарни биринчи ўринга қўйишимиз сабабини кўпчилик санъат мухлислари яхши билишса керак. Ўзбек опера санъати худди шу опера билан дунёга келган, худди шу опера билан илк бор довруқ таратган. «Бўрон» йигирма йил давомида саҳнадан тушмай келган асар. Унга кейинчалик янги таҳрирлар киритилди. Шу ўринда операни қайта кўриб чиққан режиссёр, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Ф. Сафаров хизматларини, интилишларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Интернационализм ва ватанпарварлик руҳи билан суғорилган операмиз москваликларга ҳам маъқул бўлса ажаб эмас.

Москва сафаримиз репертуарида «Дон Карлос», «Пётр 1» опералари, «Уйқудаги гўзал», «Дон Кихот», «Анна Каренина», «Оламнинг яратилиши», «Севги тумори», «Тоҳир ва Зуҳра», «Бир севги афсонаси» балетлар ҳам бор. Чайковский, Минкус, Р. Шчедрин, А. Петров, М. Ашрафий, Т. Жалилов, Б. Бровцин, А. Меликов каби улуғ ижодкорлар асарлари асосида ишланган бу опера ва балетларда ёшлар актив иштирок этишади.

Биз Москва гастролидан кўп нарса кутамиз. Масалан, ўзининг ижрочилиги билан жаҳон санъат шинавандалари қалбини титратган машҳур ижрочилар билан яна кўришиб, суҳбатлашиш, уларнинг ўй-фикрлари билан ошно бўлиш, ижрочилигимиз ҳақида «тақриз»ларини эшитиш ана шундай ниятларга киради.

Гастрол кунлари пойтахт саноат корхоналарида, маданият масканларида, шунингдек, санъат мактабларида бўлиб, мосваликлар билан учрашамиз. «Правда», «Известия», «Советская культура» газеталари редакцияларида ҳам бўлмоқчимиз. Ишончимиз комилки, бу учрашувлар, умуман, Москвадаги гастролимиз театримиз санъаткорлари ҳаётида, ижодларида ёрқин из қолдиради, дўстлик ва қардошликка муносиб хизмат қилади.

Бернора ҚОРИЕВА,
СССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати.

ТОШКЕНТДА КРАСНОЯРСК ОПЕРЕТТА ТЕАТРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ БОШЛАНДИ

ДЎСТЛАР ДАВРАСИДА

Тошкентдай машҳур шаҳарда спектакллар кўрсатиш ҳар қандай театр коллективи учун катта масъулият демакдир. Шу боис ижодий сафарга анча барвақт тараддуд кўрдик. Бу ерда кўрсатиладиган спектаклларимизни бирма-бир кўздан кечирдик. Актёр ва актрисаларимиз ўз устларида жиддий ишладилар.

Биз бу ерда намойиш қиладиган репертуар асарлари тематика, жанр ва стил жиҳатидан турличадир. Масалан, таниқли совет драматурги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анатолий Софронов пьесаси асосида яратилган «Севгида айб йўқ» музикали комедиясининг оригинал талқини Иттифоқ матбуотида қайд этилганини санъат мухлислари, ўқувчилар яхши билишса керак. Биз репертуаримизга ана шу асарни ҳам киритганмиз. Аёл қалбининг ғоят юксак жозибаси ва гўзаллиги, ибратли севги-муҳаббат тўғрисидаги бу спектаклимиз тошкентликларга ҳам маъқул бўлади, деган умиддамиз. Репертуардаги иккинчи бир асар «Менинг қалбим шу ерда» деб аталади. Асар музикасини таниқли композитор Г. Цабадзе яратган. Либретто автори — Э. Митницкий. Спектакль драматург О. Иоселианининг «Ҳозирча арава ағдарилгани йўқ» комедияси асосида ишланган. Бу асарларни биз КПСС XXVI съездига бағишлаб саҳналаштирган эдик.

Тошкентда кўрсатадиган спектаклларимиз орасида чет эллик прогрессив авторлар ижодига мансуб комедия ва опереттлар ҳам бор.

Гастролда театрнинг барча бўғинига мансуб актёр ва артистлар иштирок этмоқда. РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Коротаев, РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар В. Волков, Г. Бугреев, В. Хованский, В. Юркевич, Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Л. Сошинская, шунингдек, Н. Бугреева, О. Александрова, Б. Тимофеев, А. Александров, П. Белюсов, В. Никонов каби таниқли ижрочилар бор.

Гастрол катта ижодий имтиҳон демакдир. Бу синовдан муваффақиятли ўтиб, ўзбекистонлик санъат мухлисларини хурсанд этишга муваффақ бўлсак, ўзимизни ғоятда бахтиёр ҳис қилган бўлур эдик.

Тошкент сафаримиз ўзбекистонлик ҳамкасбларимиз билан бўлган ўзаро ижодий алоқамизни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади, деган қатъий ишончдамиз.

С. ШТИВЕЛЬМАН,
Красноярск оперетта театрининг бош режиссёри.

ЗАМИРАНИНГ ЖОЗИБАДОР РАҚСИ

ЎЗБЕК БАЛЕРИНАСИ ЗАМИРА ДАВЛЕТМУРОДОВА БАЛЕТ АРТИСТЛАРИ IV ХАЛҚАРО КОНКУРСИ ДИПЛОМАНТИ БЎЛДИ

Суратда: халқаро конкурс дипломанти Замира Давлетмуродова.

ТАСС фотохроникаси.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри солисткаси Замира Давлетмуродова Москвада ўтказиладиган балет артистлари IV Халқаро конкурсига узоқ ва қизғин ҳозирлик кўрди. Бу конкурс ҳаётида ва ижодий фаолиятида улкан синов бўлишини биларди у.

ССР Иттифоқи Большой театри саҳнасида икки ҳафта мобайнида давом этган балет артистлари конкурси чиндан ҳам балет санъати байрамига айланди.

Бу конкурсда мамлакатимизнинг балет санъати усталаридан ташқари 23 мамлакатдан 120 дан ошиқ балет артистлари ҳам иштирок этишди. Балет артистлари IV Халқаро конкурси шартларига мувофиқ конкурс асосан уч даврада ўтиши лозим эди. Замира Давлетмуродова биринчи даврада Аданнинг машҳур «Жизель» балетидаги бош партияни катта маҳорат билан ижро этиб, барчанинг олқишига сазовор бўлди. Иккинчи даврада эса асосан балериналар замонавий рақс ижроси билан маҳоратларини намойиш этиши керак эди. Юртдошимиз бу талабни ҳам аъло даражада ўринлатди. Учинчи давра шартига кўра конкурс иштирокчиси классик балетлардан бирида чиқиши лозим бўларди. Замира Давлетмуродова П. И. Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетидаги Па-де-де ва А. Петровнинг «Оламнинг яратилиши» балетидан дуэтни санъаткорона нафосат билан ижро этди. Ёш балеринанинг конкурсдаги ижрочилик маҳорати СССР халқ артисти ССР Иттифоқи Большой театрининг бош балетмейстери, Ленин мукофоти лауреати, профессор Юрий Григоровичнинг ҳам (у конкурс жюрисига раислик қилди) олқишига сазовор бўлди. Таниқли санъаткор Замира Давлетмуродованинг санъатига юксак баҳо берди. Шундай қилиб, юртдошимиз — истеъдодли балерина Замира Давлетмуродова балет артистлари IV Халқаро конкурсининг дипломига мушарраф бўлди.

Замира Давлетмуродова Тошкентдаги хореография билим юртида таҳсил олган. Кейинчалик у Ленинградда икки йил мобайнида опера ва балет театрида малака оширди. Айни чоғда Замира Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри солисти. У «Оққуш кўли», «Дон Кихот», «Жизель» сингари санъат асарларида ёрқин образлар яратган. Айни шу кунларда истеъдодли ёш санъаткоримиз Москвада. Замира ҳам бугун ССР Иттифоқи Большой театрида бошланадиган Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат академик Катта театри гастролларида иштирок этади. У ўзининг ажойиб рақслари, яратган ёрқин образлари билан пойтахт санъат мухлислари муҳаббатини қозонишига шубҳа қилмаймиз.

Редактор ўринбосари
А. НАБИХЎЖАЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги
М. АШРАФИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ
1981-82 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ БЎЛИМГА
фортепьяно, оркестр асбоблари (торли ва духовой) музикашунослик, хор дирижёрлиги, вокал (ашула), опера ва симфония дирижёрлиги, халқ чолғу асбоблари ихтисослари бўйича

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Консерваторияга 35 ёшгача бўлган 11 йиллик музика мактаби ёки музика билим юрти ҳажмида маълумоти бўлган шахслар қабул қилинади.

Вокал (ашула) факультети қошида тайёрлов бўлими мавжуд. Бу бўлимга ўрта мактабни тамомлаган истеъдодли маҳаллий йигит-қизлар қабул қилинади.

Ҳужжатлар — 5 июлгача қабул қилинади.

Консультациялар — 25 июлгача, қабул имтиҳонлари — 6 июлдан 25 июлгача ўтказилади.

Қабул имтиҳонлари СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг қабул қоидаларига биноан ўтказилади.

Консерватория қошида абитуриентлар учун доимий консультация пункти ташкил қилинган.

Ариза ректорнинг номига ёзилади ва унга қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади: ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат (асли), 6 та фотосурат (3х4 см. ҳажмида), соғлиғи ҳақида справка (286-форма), ишлаган жойидан характеристика (1981 йилда музика билим юртини битирганлар учун тавсиянома).

Паспорт ва ҳарбий ҳужжатлар шахсан тақдим этилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 31-уй, қабул комиссияси. Телефонлар: 33-52-74, 33-82-06, 33-55-68.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
129-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981-82 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ошпаз (чет эл таомларини тайёрлашни ўргатиш билан), официант (чет тилини ўрганиш билан), қандолатчи. Ўқиш муддати — 2 йил (10-синф ҳажмида маълумотлилар); ошпазлик, қандолатчилик. Ўқиш муддати — 3 йил (8-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар); саноат товарлари билан савдо қилувчи сотувчи. Ўқиш муддати — 10-синф ҳажмида маълумотлилар учун 1 йил ва 8-синф ҳажмида маълумотлилар учун 3 йил.

Ўрта маълумотлиларга 30 сўм стипендия тўланади. 8-синф ҳажмида маълумоти бўлган ўқувчилар озиқ-овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар, билим юртини тамомлагандан сўнг ўрта маълумот тўғрисида диплом оладилар.

Билим юртини тамомлаганлар Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССР территориясидаги интуристларга хизмат кўрсатувчи корхоналарда, республика Савдо министрлигининг корхоналарида ишлайдилар.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртига киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: автобиография, медицина справкаси (286-форма), турар-жойидан справка, характеристика, маълумоти ҳақида аттестат (асли), 5 та фотосурат (3х4 см. ҳажмида), ариза.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Юнусобод массиви, Д-2, Аҳмад Дониш кўчаси, 22-уй (51, 72, 60, 48, 24, 107, 108-автобуслар, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Д-2» бекати). Телефон 24-78-00.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
31 июль — 9 август кунлари
«МОСКВА МУЗ УСТИДА БАЛЕТИ»
Гастроллари
ЯНГИ ПРОГРАММА «МУЗ ВА ФАНТАЗИЯ»

Эркин учиш бўйича жаҳон чемпиони, Олимпиада ўйинлари ва жаҳон Европа биринчиликларининг кўпкарра кумуш медаль совриндори, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери
СЕРГЕЙ ЧЕТВЕРУХИН
СССРнинг беш карра чемпиони, СССР кубогининг кўпкарра совриндори
ВАЛЕРИЙ МЕШКОВ
РСФСРда хизмат кўрсатган артистлар: ВАЛЕРИЙ БАБИДСКИЙ, ТАТЬЯНА КАТКОВСКАЯ, ВЛАДИМИР ЛУЗИН, ЗАФАР ШОКИРОВ ва бошқалар қатнашадилар.

Спектакллар ҳар куни соат 19.30 да, якшанба кунлари соат 15.00 ва 19.30да бошланади.

БИЛЕТЛАР 3 ИЮЛДАН БОШЛАБ МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИ КАССАСИДА СОАТ 8.00дан 20.00 гача сотилади.

КОЛЛЕКТИВ ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53.

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
табиийт-география ва қишлоқ хўжалик асослари факультети
мазкур факультетни битирганлар билан
4 июль соат 14.00да
УЧРАШУВ ЎТКАЗАДИ

Учрашув институтнинг мажлислар залида бўлади.

Учрашувга факультетни битирган барча ўртоқлар таклиф этилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
ГДР ДАВЛАТ ЦИРКИ — «БЕРЛИН»
«БУШ — 81»

ПРОГРАММАДА: аттракционлар паради — бешта ҳинд фили, норвегия отлари, айиқлар ревюси, йўлбарслар, илонлар, бўғма илонлар, ГДР циркининг етакчи артистлари ижросида чавандозлик олий мактаби ва цирк санъатининг ҳамма жанрлари намойиш қилинади.

Масхарабозлар юмор ва кулги улашадилар.

ПРОГРАММАЛАРГА
ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ЭСТРАДА ОРКЕСТРИ ЖЎР БЎЛАДИ

Томошалар ҳар куни соат 16.00 ва 19.30да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ. Касса соат 10.00 дан 20.00гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

44-35-91 телефон номери бўйича справкалар олиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «УЗСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» трестининг
ТОШКЕНТ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ УЧАСТКАСИ
ТУГАТИЛДИ

Шартнома ишлари ва ҳисоб-китоблар бўйича ҳамма даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Педагогика кўчаси, 75-уй.

Ўзбекистон ССР «ГОССНАБ»ининг
РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ
ТУГАТИЛДИ

Ҳамма даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги проспекти, 9-уй.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Телеспектакль. 12.00 — Концерт. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Рус тили. 16.30 — Мерганлик бўйича СССР чемпионати. 17.05 — Концерт. 17.30 — Шахзода ва Гадо. Бадиий фильм. 18.45— Врач суҳбати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.50 — ВСР ташкил топганлигининг беш йиллигига бағишланган программа. 21.30 — Время. 22.05 — Фан оламида. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Телефильм. 12.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 12.30 — Тирик мурда. Бадиий фильм. 1-серия. 18.20 — Мультфильмлар. 18.40 — Ёшлик. 19.10 — В. И. Ленин марказий музейининг Тошкент филиалидан репортаж. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Шарқ халқларининг қўшиқлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.25 — Тирик мурда. Бадиий фильм. 2-серия.

II.

18.40 — Болалар учун фильм. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Фильм-концерт. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Бизнинг денгизчи ҳамюртларимиз. 20.50 — Математика.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбек халқ куйларидан концерт. 9.35 — Ватанимни куйлайман. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Сут соғувчилар мусобақалашмоқдалар. 14.00 — Зарбдор район илғорлари ҳузурида. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.15 — Ёшлик. 19.25 — М. Тошматов куйлайди. 20.50 — Вьетнам Социалистик Республикаси бирлашган кунга. 21.00 — Қуёш, нуринг сочавер. 21.20 — Илғор чорвадорлар ҳақида ҳикоялар. 22.30 — Концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-33, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54.14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02096. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 152.